

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 59 (2923) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 március 14

Megtorpedózták a tizezer amerikai katonát

szállító Queen Mary-t

A súlyosan sérült gőzös egy délamerikai brit kikötőbe menekült. Több hajót sülyesztettek el eddig a németek, mint amennyit Amerika gyárai építeni tudnak

Hatalmas japán hajókaraván igyekszik Uj-Guinea fővárosa felé

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Argentín tengerészeti körök értesülése szerint a Queen Mary, mely, mint ismeretes, a világ legnagyobb hajója és amely néhány nap előtt Rio de Janeiróból 10 ezer északamerikai katonával a fedélzetén, ismeretlen cél felé kifutott, az Atlanti óceánon megtorpedózták. A gőzös súlyos sérüléssel a Falkland szigetcsoporthoz egyik brit szigetre menekült.

Washingtonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A haditengerészeti miniszterium éjszakai jelentése szerint a Karibi tengeren megtorpedózták egy kisebb amerikai és egy kisebb norvég tehergőzöst.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: A newyorki rádió szerint az Egyesült Államok hajózási bizottsága külön ülésen tanácskozott azokról a súlyos veszteségekről, amelyeket az Egyesült Államok kereskedelmi hajóhada szenvedett a német tengeralattjárók tevékenysége következtében. A németek ugyanis több hajót sülyesztettek el, mint amennyit az Egyesült Államok hajógyárai építeni tudnak.

Japán tengeri erők tüntek fel a Salamon szigetek közelében

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: A londoni rádió közli: A Salamo szigeteknél japán tengerierőket vettek észre.

Saigonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Birmániában a japán haderőt újabb csapatokkal erősítették meg és az Irawady folyó torkolatában kiszállított egységek tovább nyomulnak az ország belseje felé. Ezek nagy nyomást gyakorolnak a mandaly-i vasut mentén húzódó vasutállomásokra. Különösen fenyegetik Tungo és Jamethin várost. A két főútvonal közül az egyiket már Rangoonban elválták. A Basseimen át vezető másik utat pedig rövidesen elérlik a japánok. Az angolokat tehát a gyakorlatban máris elválták Indiától, mert az Északindia Dél-

indiatól és Birmániától elválasztó magas hegyláncon nehéz az átkelés. Az indiai rádió szerint ezek az angol csapatok messze vannak azoktól a kínai erőkötől, amelyeket északon vontak össze. A rádió még hozzátette, hogy Alexander tábornok csapatai a Rangoonból és Peguból történt visszavonulás során nagy veszteségeket szenvedtek. Miután a japánok elfoglalták Medant, Sumatra fővárosát. Valószínű, hogy közvetlenül várható Port Mo-

resby ellen is a támadás. Sanghaji jelentés szerint

japán hadihajókból és szállítóhajókból álló hatalmas karaván igyekszik Uj-Guinea fővárosa felé. melyet a japán repülők már hevesen bombáztak. A japán sajtó azt a tanácsot adja Ausztráliának, hogy szivelleje meg a japán miniszterelnök legutóbbi kijelentéseit és szüntesse be a reménytelen ellenállást. Ezenkezesetben Holland-India sorsára jut.

Wavel szerint Anglia nem volt felkészülve a távolkeleti hadviselésre

Zürichből érkezett jelentés szerint pénteken este Curtin ausztráliai miniszterelnök a rádióban beszélt az amerikai néphez. Figyelmeztette Amerikát, hogy Ausztrália a legutolsó védőbástya Japán és Amerika nyugati partja között és ha Ausztrália elesik, akkor nyitva áll az út a támadók előtt Amerika felé.

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Ujdelhi jelentés szerint Wavel tábornok kijelentette, hogy Rangoon eleste és Burma el-

vesztése súlyosabb vereség, mint amit Singaporenál szenvedtek. Rangoon elcsúszásával elválták az összeköttetést a kínai szövetségesek és a háború most már India elé érkezett. Ismételtlen rámutatott azután az erősítések ügyére, majd így fejezte be:

A japánok sokkal nagyobb gyorsaságot mutattak, mint ahogyan vártuk. Néhány szóval összefoglalva a helyzetet, ki kell jelentenem, hogy nem voltunk felkészülve a távolkeleti hadviselésre.

Németországban nagy érdeklődéssel fogadták Kállay miniszterelnök beszédét

Berlinből jelentik: (MTI) Az egész német sajtó részletesen foglalkozik Kállay Miklós miniszterelnöknek a kormányban mondott beszédével. Mindenekelőtt azt emelik ki, hogy a beszédnek a külpolitikáról szóló fontos szakaszából teljes világossággal tűnik ki, hogy Magyarország irányzata Németország és Olaszország oldalán változatlan marad. A zsidókérdésről elhangzott kijelentéseinek is nagy figyelmet szentelnek.

A MTI jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök csütörtökön Serédi Jucztinián bíboros hercegprímást, pénteken József Ferenc és Albrecht királyi hercegeket látogatta meg miniszterelnöki minőségben bemutatkozó látogatáson. — Ugyancsak pénteken látogatta meg a

volt miniszterelnökök közül azokat, kik jelenleg Budapesten tartózkodnak, még pedig Bethlen István gróft, Imrédy Bélát és Bárdossy Lászlót.

Newyorkból jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: Pénteken este a Broadway mentén, rendőr- és tűzoltó gépkocsik robantak végig, nagy izgalmat kelte. Az Equitable Building épülete előtt állottak meg. A rendőrség közölte, hogy egy légvédelmi ágyú váratlanul elsült és a lövedék az épületet érte. Sebesülés nem történt. A hadügyminisztériumban kijelentették, hogy műszaki hiba következtében az ágyú szerkezete elromlott, az ágyú működni kezdett és 8-szor elsült. Hét lövedék a tengerpartra esett, egy pedig a kérdéses házra, de csak kisebb kárt okozott.

Népek szabadsága

Irta: Dr. Pál Árpád

Napkelettől napnyugatig átjárja a világot a megújulások és társadalmi átváltozások feszültsége. Ezt érezzük már évek óta. És minden év tavaszának első hónapja, a március nemcsak történelmi emlékeztetőként hozza a szabadság levegőjét, hanem a jövő változások mind özönlőbb feltűnésével is. Minden tavasz az előbbieken túlhaladó lendüléseket ígér, de népeket indít el az ígért úton. A népeknek ez az elindulása át fogja az egész földkerekséget; nemcsak egy-egy pontja fordul meg a világnak, nemcsak egy-egy táj, vagy egy-egy földrész határai mozdulnak ki a helyükből, hanem napkelettől napnyugatig minden terület.

Föld és víz, földalatti és földfeletti rétegek, levegő és felhőzetek, s a tüzek mindenütt: földből-vizből-levegőből egyaránt, — ezek mind az emberiség világának lázas válságát hirdetik, a változások nagy robbanásait, a robbanó eláradások meg nem állítható rohanását. Megvolt a törekvés, hogy a nyugtalanságok és surlódások elszigetelődjenek, helyi kiegyenlítődéseket találjanak. Nem sikerült semmi ilyen elszigetelés, hanem még jobban felgyült a feszültség, hogy minden lappangó baj, minden elhallgatott és elcsitult ellentét fölfakadjon, s maga után szaggasson minden összefüggést. Így a közeli vonatkozásokkal együtt rendre-rendre felszakítódik minden távoli vonatkozás is, a fölültekkel együtt minden mélység is, hogy egyetlen legyen az emberek egész világában a vajadás, minden részlet megújulásának a kinja, vágya és erőfeszítése.

Sokkal tartozik az emberiség magának, hogy megszabaduljon a századok és évezredek óta felhalmozott gyarlóságaitól. Hogy elérhesse azt a tökéletességet, mely függ ugyan a természeti környezettől is, az Isten kegyelmétől is, de elsősorban függ attól, hogy az emberiség maga ne okozzon magának bajokat, szüntesse meg egymás üldözését, s szolgátságban és elnyomásban tartásait. Szűnjék meg az a téves rosszindulata, mellyel legfőképpen maga okozza azt, hogy az emberiségben több a tökéletlenség, több a gyöngeség és éhletlenség, mint ahogyan az a természet parancsa szerint szükséges volna. Sokkal tartozunk magunknak, hogy ebből a természetellenességből felszabaduljunk, s most minden tavaszi természetbredés mintha erre figyelmeztetné az emberiséget. A mostani márciusi szabadságnapon is a mindenütt feszülő világmozgásból csak ezt a természetparancsot érezhetjük.

Pár napja hangzott el a japán miniszterelnök szava a tokiói országgyűlésen, mely több volt a háborúviselés csatakiáltásainál, vagy diplomáciai hatásokra törekvésénél. A földkerekség napkeleti embervilágának a hangja zendült fel ezekben a szavakban, melyek a népek szabadságát idézte, hogy tá-

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozók. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

Madjon föl eltemetett állapotából. „Ami az indiai népet illeti, — mondotta a napkeleti államférfi, — Japánnak természetesen a legtávolabbról sincs szándéka, hogy vele szemben ellenséges magatartást tanúsítson. De semmiképpen nem változik Japánnak az az eltökélt szándéka, hogy alaposan végtessen az északamerikai és angol befolyásnak. „Burmát a burmaiaknak!” — ez a jelszó már a megvalósulás útján van. Most már meggyőződés szerint eljött az ideje, hogy megvalósítsuk azt a jelszót is: „India az indiaiaknak!”, ami sok esztendő óta titkos vágya 400 milliónyi indusnak.”

És elment a felhívás az indusokhoz, hogy ne hallgassanak az eddigi angol uralom megtévesztő hízelgéseire, hanem vegyenek részt a nagyzsiai jólét megteremtésében s ne maradjanak rabszolgánépek, hanem számolják fel e selymésben telt multjukat. Hasonló felszólítás ment a csungkingi kormányzat alatti kínaiakhoz, akik „Nagy-Keletásia hajnalhasadásakor szükségtelen szenvedéseket állanak ki” amiatt, mert vezéreltek az angol és amerikai kizsákmányolás anyagául szeretik továbbra is megtartani őket. Mindezek a napkeleti népeit keltegető szavak nem egyebek, mint a népek új öntudatra ébredésének a megnyilvánulásai, még pedig éppen azon a világrészen, melyen a fehér népek önzése legnyomasztóbban nehezített rá másfajta népek életére.

A faji felszabadulás indulata is benne van a japán miniszterelnök hívó és figyelmeztető szavaiban. És ugyanez az indulat benne van azokban a napkeleti népekben is, akikhez szólt a japán felhívás. Bizonyosság erre az, ahogyan a japán hadsereg a távolkeleti világtérben, sokszor kilométernyi távolságok körzetében diadalt diadalra halmoz, s ahogyan ebben őt nemcsak a saját vitésége segíti, de az ottani népek vágya, együttérzése és együttműködő hajlandósága is. Annak a gazdag, nagy szigetbirodalomnak, s az indiai és kínai ójajának minden bennszülött lakójában megvan az a természetes érzés, mely a népek faji és vérségi összetartozásából fakad. Ebből önkéntelenül fejlődik ki az egymáshoz tartozók egymásra ismerése, s az önbizalom minden addigi idegen uralommal szemben. Ezt az önbizalmat a japán néprokonság diadalt után többé már visszafojtani a Távolkelet népeiben nem lehet.

Napkeletről megindult a népek öntudatosodásának ez a nagy életfolyamata. Végigjárja onnan egész Ázsiát, s találkozik azzal az európai áramlással, mely nyugat felől indult meg, hogy új gazdasági és társadalmi elhelyezkedést adjon az egymás mellett őrési ellentéteket halmozott fel az egyes népek között, s ahogyan Távolkeleten a fehér és színes fajok harcát élte ki, úgy nyugaton még a fehér fajok közül is egyetlen

szembefordulásokat és ellenségeskedéseket támasztott. Sőt egyes népeken belül is a szegénység és gazdagság megosztásában örökösé tette az igazságtalanságot, s vele a nagy tömegek szellemi és erkücsi elmaradottságát. Ami világháboru van most napkelettől napnyugatig, az mind ennek a népramlásnak a következménye; de egyúttal a népek gigantikus életőstöne is feszül benne, mely a népramlásokat helyre akarja hozni és fel akar azokból szabadulni. Ezért nem is lesz mindaddig vége, míg minden elégedetlenséget föl nem fűszaszt és mindenre el nem hozza a kiegyenlítőst.

Sokkal tartozik az emberiség magának, hogy felszabadítsa magát gyarlóságából. Ezt a felszabadulást népenként, minden népnek magának kell magán elvégeznie. Ami világszütséget és világröbhanást most érzünk, az a népszabadságok világhüdelmét jelenti. A márciusi szabadságnap a magyar népet is figyelmezteti, hogy belső erőt az önmaga nyügeitől is föl kell szabadítania, s így kell tökéletessé válnia, ha helyt akar állni a további világhüdelmében.

Egész Németországot egyetlen akarat tölti el: végigharcolni a háborút a győzelemig!

Göbbels miniszter beszéde Ausztria csatlakozásának évfordu óján

Bécsből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az 1938-ik év ama tavaszi napjának büszke és holdog emlékeztére, amelyen a Führer Bécsét és az alpesi országot hazahozta a Német birodalomba, a Német Nemzeti Szocialista Munkáspárt bécsi körzete nagy ünnepeket rendezett a Hősök terén, amelyen megjelent Göbbels birodalmi miniszter és Baldur von Schirach birodalmi vezető is. Göbbels miniszter beszédét közel százezer főnyi közönség hallgatta végig. Beszéde elején tolmácsolta Bécs városának, valamint a dunai és alpesi körzetek egész lakosságának a Führer és az egész német nép jókívánságait a büszke emléknap alkalmából. Göbbels miniszter aztán így folytatta beszédét:

— Churehill néhány nappal ezelőtt fogadta a volt ausztriai rendszer néhány zsidáját és a „berlini és bécsi népek alapos ismerete alapján” kijelentette előttük, hogy áthidalhatatlan ellentét van Berlin és Bécs között s hogy

a nemzeti szocialista propagandának sem fog sohasem sikerülni ezt az ellentétet eltüntetni. (Zajos örültség.) Nézetem szerint teljesen felesleges felvetni a kérdést, hogy melyik németországi városunkban van jobb hangulat, mint ebben a városban. Egész Németországot és az egész német népet egyetlen hangulat tölti el, amely erőt és elszántságot ad, hogy minden nehézség mellett végigharcoljuk a háborút a győzelemig. (Szünni nem akaró lelkes „Sieg Heil” kiáltások.) Az elkövetkező nyár döntő jelentőségű lesz Európa új fejlődésének kialakulásában.) Nem szabad azonban azt hinni, hogy egy nagy világhíradalmat, amelyet három évszázad alatt építettek ki, három hónap alatt meg lehet dönteni. Az egyik csapás a másik után eri, amíg porba nem hull. A harc áldozatából és az otthon megpróbáltatásából együttesen születik meg majd az a nagyszerű teljesítmény, amely jogot ad nekünk, hogy határainkkal együtt, mint vezetők lépjünk földrészünk élére.

Hotya Gusztáv gyilkosainak felebbezését tárgyalta a Tábla

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i ítélőtábla szombat délelőtt 9 órakor kezdte meg Hotya Gusztáv mészáros-mester gyilkosai ügyének felebbevételi tárgyalását. Mint emlékeztetés, a nagyvárad-i törvényszék Ecsedi Lászlót és Rác Imrét gyilkosságért és rablásért életfogytiglani fegyházra, Szentmiklósi Istvánt gyilkosságra való szövetezéséért 8 hónapi börtönre, Marhuc Lajost, Ecsedi féltestvérét gyilkosságra való

szövetezés vétségéért 4 hónapi fegyházra ítélte.

A tárgyaláson a két gyilkost és Szentmiklósi, akik fogságban vannak, rabruhában vezették elő a fegyőrök, míg a szabadlábban lévő Marhuc Lajos polgári öltözethen jelent meg a bíróság előtt.

A büntetőtanács tagjai: dr. Tripsó Sándor, dr. Nesztor József és dr. Egger Kálmán. Ügyész: Liska Károly.

Ismertették a törvényszéki tárgyalást, a vádlottak és a tanúk vallomását. A tárgyalási jegyzőkönyvek felolvasása után az ítéletet és annak indoklását ismertették, majd rövid szünet után az elnök egymás után kihallgatta a vádlottakat.

Először Ecsedit vezették elő. — Mi indított erre a gyilkosságra? — kérdezte az elnök.

— Ugy jött. — felelte a vádlott. —

A kisebbségek megrázó és szenvedésteli élete!
Paula Wessely és Attila Hörbiger
AZ ŐSI RÖG
az Apolló Filmszínházban

Belvárosi
Csak egy kislány...
Jávör Pál és Eggerth Márta.

Jókai híres regénye
SZEGÉNY GAZDAGOK
Főszerepben: Lukács Margit, Szeletzky Zita, Uray, Szilassy
a CASINOBAN

Ingerelt valami. Pénz kellett. Azt gondoltam, hogy kereskedni fogok, ha sikerül pénzre szert tennem.

— De akkor miért dorbézoltad el egyetlen éjjel azt a 118 pengőt, amit így csunyán szerezte?

— Már meg voltam zavarodva. Ehhez hasonló kérdéseket tett fel az elnök Rác Imrénének is, aki azt felelte, hogy az Isten elvette az eszét.

— De hiszen hosszú ideig fontolgatták a tervet. Igenis eszednél voltál. Hát mondd: nem tudod, hogy mi az Isten?

A gyilkos megtörtén felelte: — Most már tudom. Szentmiklósi sírva hangoztatta ártatlanságát.

Marhuc azt igyekezett bizonyítani, hogy az első kísérletnél tudott féltésére tervéről, iparkodott is őt eltéríteni szándékától, de a Hotya Gusztávval szemben tervezett gyilkosságról már nem tudott. Drámai szembesítés következett, amelynek során Ecsedi a szemébe mondta, hogy igenis tudott arról, hogy Hotyát meg akarják gyilkolni.

A vádlottak kihallgatása után az ügyész indokolta meg a felebbezést, amely

mind a négy vádlottra nézve az ítélet súlyosbítását kéri. Rámutatott arra, hogy alantas indokok vezettek a gyilkosságra és nem fog jenni semmiféle enyhítő körülmény, mert gyilkosság esetén a büntetlen előélet nem jön számításba.

Ezután a kirendelt védők mondták el védőbeszégeiket. A védőbeszédnek elhangzása után a tanács elnöke felfüggesztette a tárgyalást és az ítélethírdetést délután 4 órára halasztotta.

Vidéki szemleútra ment a török államelnök

Isztanbulból jelentik: (MST) Értésülés szerint az államelnök pénteken elhagyta a török fővárost és vidéki szemleútra ment.

Előadás a Szent Vince zárdában. Nagyvárad. Saját tud. A Szent Vince zárdában működő Mária-gyermekek társulata vasárnap délután fél 5 órakor adja elő „Muhi virága” című 4 felvonásos történelmi színdarabot Árpádházi Boldog Margit 700 éves jubileuma alkalmából. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Egyre jobban terjed a Duna bulgáriai áradása. Szófiából jelentik: (MFI) Az OFI jelenti: A Duna, amelyet felduzzasztottak magyar, román és bolgár mellékfolyók, egyre árad a gyors olvadás következtében. Vidin kikötőjét víz borította el.

Megnyílt Nagyvárad új keresztény
FOTOSZAKÜZLETE
PECSY VIDOR Rákóczi-ut 6 szám
Dús fotocikk raktár! Legszebb amatőr munka! Díjtalan oktatás!
Nemzeti önállósítási alappól létesült.

Kállay miniszterelnök március 15-én rádiószózatot intéz a nemzethez

Országszerte meglepedést keltett a miniszterelnök bemutatkozó beszéde

A Magyar Távirati Iroda jelenti: **Kállay Miklós miniszterelnök március 15-én, vasárnap déli 1 órakor a rádióban szózatot intéz a nemzethez.**

A Budapesti Értesítő jelenti: Mind a politikai körökben, mind a közvéleményben mély benyomást keletkezett Kállay Miklós csütörtöki bemutatkozó beszéde a MÉP-ben.

A miniszterelnök határozott kijelentései sem belpolitikai, sem külpolitikai téren nem hagytak kétséget aziránt, hogy az eddig jól bevált irányt a kormány a jövőben is változatlan eréllyel, minél gyorsabb ütemben folytatja. A magyar belpolitika változatlanul a szegedi alapokon áll és ugyanazokat az elveket vállalja, amelyeket Gömbös Gyula Kállay Miklós együttműködésével alkotott.

amint Gömbös Gyula irányzatát követi

Kállay Miklós a belpolitikában, úgy a történelmi hivatás tudatában maradéktalanul vállalja Gömbös Gyula külpolitikai elgondolásait, amelyek immár a történelem fontos állomáshelyeit jelentik. Rendíthetetlen hűség, teljes együttműködés a tengelyhatalmakkal, megalkuvás nélküli harc a bolsevizmus ellen. Nemcsak a világ, hanem a magyarság sorsa is most dől el.

Ez a harc mindennél fontosabb. Így a kormány belpolitikai és gazdasági téren kemény kézzel fogja fenntartani a rendet, hogy az 1918-as események meg ne ismétlődhessenek.

Kállay Miklós kormánya szociális téren is újításokat hoz létre. Különös megnyugvást keltett, hogy a zsidó kérdés megoldásával kapcsolatban régóta húzódnó bírtok-hisajátítás ügyében már a legköze-

lebbi napokra fontos kezdeményezéseket jelentett be. A zsidó bírtokok gyors kisajátítása ügyében már egy héten belül javaslatot terjeszt az országgyűlés elé. Politikai körökben nagy meglepedéssel fogadták, hogy a miniszterelnök, aki jelenleg a külügyminiszteri teendőket is ellátja, a külügyi tárcát fenntartja Bárdossy Lászlónak. Ez megnyugvást szolgál a magyar közvéleménynek, mert Bárdossy László egyik legkiválóbb képességű politikusunk.

bákkal megrongáltak. A német bombák több helyen megszakították a síneket, úgyhogy ezeket a vasutvonalakat az ellenség hosszu időn át nem használhatja utánpótlások szállítására. **Lisszabonból jelentik:** (OFI.) A portugál partok magasságában két tengeri ütközet zajlott le. Egy tengeralattjárót két bombázógép támadott meg. A tengeralattjáró ágyútűzzel távozásra kényszerítette a gépeket. A másik ütközet Duero torkolatávi szemben zajlott le. Egy tengely repülőgép egy angol korvettre bombát dobott. A korvett ágyútűzzel válaszolt (MTI.)

Lausanneból jelenti: (MTI) A Stefani jelenti: **A Tribune megállapítja, hogy a német és olasz repülők támadásai teljesen megsemmisítették Malta szigetét, mint angol támaszpontot. A nehéz angol cirkálók és csatahajók kénytelenek voltak végképpen elhagyni La Valetta kikötőjét. A sziget repülőtereit is használhatatlanná tették.**

Rómából jelenti: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 650. közleménye: Olasz és német légitörlékek csütörtökön jelentős tevékenységet fejtettek ki. Az ellenséges arcvonalak mögött fekvő központokat és Malta repülőtereit bombázták. Egy repülőgépet légiharcban lelőttünk. Több más gépe a földön pusztítottunk el. Az ellenség éjjeli támadást intézett Benghazit ellen. (MTI.)

Több szovjet dandár támadását verte vissza egyetlen német gyalogos hadosztály

Málta megsemmisült, mint angol támaszpont a német-olasz légitámadások nyomán. Két tengeri ütközet zajlott le a portugál partok magasságában

Berlinből jelenti: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a NTL-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A Donec vidékén folyó elhárító harcok során ellentámadásokkal nagyobb ellenséges kötelékeket vertünk szét. Március 9. és 12. közt a szovjet 55 páncélost vesztett. Észak-Afrikában eredményes támadást intéztünk az egyik egiptomi partok mentén fekvő repülőter ellen. Málta ellen tovább folytattuk bombatámadásainkat. Sok találatot értünk el a földön veszteglő repülőgépek közt. Utólagos megállapítás szerint elsüllyedt az a brit cirkáló, amelyet egy német tengeralattjáró torpedózott meg a Földközi-tengeren. Brit bombázók a 13-ra virradó éjjel támadást intéztek Kiel ellen. A támadó gépek közül sikerült háromat lelőni.

Berlinből jelenti: (MTI) A véderő főparancsnoksága közli, hogy egy gyalogos hadosztály január 18. óta eredményesen verte vissza több szovjet dandár támadásait.

Az elhárító harcok során 7800 foglyot ejtettek és a hadosztály harcmezéjén 3500 halott bolsevistát számoltak össze. Elpusztítottak 51 páncélost és 5 repülőgépet, valamint 144 gépkocsit zsákmányoltak. A rossz időjárás ellenére március 12-én német gépek megsemmisítettek, illetve megrongáltak 23 harcokosit.

255 járművet és sikerült egy lőszerraktárt eltalálni. Német vadászok 15 szovjet gépet lelőttek. Háromat a légvédelmi tüzérség semmisített meg.

Berlinből jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda katonai helyen szerzett értesülése szerint a német szárazföldi haderő nehéztüzérsége március 12-én a Leningrád körüli bekerítős arcvonalon jó hatással lötte a fegyverkezési

üzemeket és a balti hajógyárat.

Berlinből jelenti: (NTI.) Katonai részről származó hír szerint német harci repülőgépek csütörtökön az egész keleti arcvonalon támadásokat intéztek a szovjet vasutvonalak ellen. Az ellenség mögöttes területein egy páncélvonatot, 9 teljesen megrakott vonatot és 9 mozdonyt teljesen megsemmisítettek, 4 vonatot pedig bom-

Szumátra fővárosát elfoglalták a japánok

Ausztráliában nyugdíjba küldik a korosabb tiszteket

Tokióból jelenti: (MTI) Az OFI jelenti: **Japán csapatok pénteken reggel elfoglalták Medánt, Szumátra fővárosát.**

Tokióból jelenti: (MTI) Az OFI jelenti: A császári főhadiszállás jelentése szerint japán légierők március 11-én Uj-Guinea szigetén 16 ellenséges gépet semmisítettek meg. Egy ellenséges aknaszedőhajót elsüllyesztettek a jávai vizeken.

Stockholmból jelenti: (NTI.) Az United Press Corregidorból úgy értesült, hogy eddig legalább 1500 japán bomba hullott az erődítményre. Az ostromlottak rendkívül nagy hiányt szenvednek a vadászgépekben. Ez

teszi lehetővé a japán bombázók rendkívül erélyes fellépését. (MTI.)

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat sydney jelentése szerint Forde hadügyminiszter pénteken a következő kijelentést tette:

Az angol birodalmi kormány nagyszabású intézkedéseket tett arra, hogy fiatal vérrrel frissítse fel az ausztráliai hadsereg vezetését. Nyugdíjba küldi azokat a tiszteket, akik koruk miatt nem látezának többé alkalmasoknak a tényleges szolgálatra. A harcéri csapatoknál az eddigieknél jóval fiatalabb tiszteket neveznek ki vezető állásokba. Az így leváltott tiszteket pedig a hadtápnál helyezik el és csapat kiképzést vagy más feladatokat bízzák rájuk.

Camberrából jelenti: (OFI) Curtin miniszterelnök közölte, hogy a Perth nevű cirkáló és a Yarra nevű hadihajó, mely a távoli vizeken tartózkodott nem tért vissza és így elveszettek tekinthető. Az esetleges életben maradtokról nincsen semmi hír. A Perth legénysége 652, a Yarraé 151 emberből állott. (MTI.)

Stockholmból jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, az ausztráliai hadügyminiszter bejelentette, hogy a Szingapurnál elszenvedett angol veszteségek messze felülmúlják az ausztráliai haderők krétai és libiai veszteségeit. Ausztrália sebesültekkel együtt 16.444 tisztet és katonát veszített Szingapurnál, foglyokkal együtt pedig 17.031 embert.

Washingtonnak kifogása van a japán-vatikáni diplomáciai kapcsolatok ellen

Stockholmból jelenti: (MTI.) A brit hírszolgálat közlése szerint az Egyesült Államok kormánya kifogást emelt Vatikánnál a Japán és Szent-szék közti diplomáciai kapcsolatok felvétele ellen. Tudomására hozták a Vatikánnak, hogy az Egyesült Államok ellene van az ilyen kapcsolatoknak és bizalmatlansággal szemléli azokat.

Torlódás lesz!

most tisztította tavaszi kabátját, ruháját

VÉGH Bémer-tér Szent László-tér 10 (Holdas templomnál) Liliom-utca 13 cégnél

6 hetes tavaszi kúra 20 pengőért

Utazásra nincs szükség, itthon, lakásunkon tarthatunk pompás eredményű kurát epe-, máj-, gyomor-, cukorbetegség esetén, túlhízás ellen. Orvosának tanácsa és ellenőrzése mellett 4-6

héten át, reggel, éhgyomorral igyoglangyos Mira glaubersós gyógyvizet, miáltal megelőzi, gyógyítja betegségeit. Kapható mindenütt.

Igy ünnepeltünk Bukarestben március 15-én

Emlékezés Bárdossy László bukaresti követségére

Nagyvárad, március hó. Most a bukaresti március tizenötödike emlékezem. Bárdossy László követsége idejében vált ez a nap a bukaresti magyarok nagy ünnepévé s ez közel állt a megszállt területek idegenbe sodródott magyarságának a lelkéhez, mert március tizenötödikét a legegyszerűbb ember is a szabadság ünnepének ismeri. A lapokban néhány soros közlés jelent meg március első napjaiban, hogy a követség barátjait szívesen látják tizenötödikén délután öt órakor a követség termeiben. Ezt a meghívást rengeteg bukaresti magyar tekintette a magáénak. Nagy titkos elégtétel volt magyar nemzeti ünnepet megjelenni a román főváros közepén, az egyetlen helyen az országban, ahol ezen a napon nagyobb arányú és nyilvános jellegű ünnepségek lehetségesek voltak. A területen kívüliség tudata lenyűgöző erővel hatott.

Belépni a kapun az egykori bojarpalota udvarára s útlevél és határátlépési igazolvány nélkül azt mondhatni: Magyarországon vagyok. De az új követségi épület, amelynek berendezése és megnyitása, ugyancsak a Bárdossy László nevéhez fűződik, szintén nagymértékben izgatta a bukaresti magyarság képzeletét. Kívülről pompásnak látszott, erről a legtöbb bukaresti magyar meggyőződött már akkor, mikor hírt vette, hogy a magyar követség a régi helyiségekből, az egykori osztrák-magyar követség épületének reánkésőbb rosszból felépült Cantacuzino-utcaára költözött. De vajon milyen tekintélyesugárzó ragyogások kápráztatják el az embert, ha belép? Ezt akármilyen közönséges alkalommal nem lehetett kitapasztalni, mert a főépületben csak a követség lakása s a fogadótermek, szalonok voltak, míg a hivatalok számára hátul, az udvar végében épült egy szerény egyemeletes ház.

Magyar zászló, magyar címer, magyar levegő...

A március tizenötödikére szóló hírlapi meghívás tehát mindenkinek megdobogtatta a szívét. Megyünk a követségre. Igen, megyünk a követségre. Magyar zászlót, magyar címet látni, magyar levegőt és — magyar cigarettát szívni.

Aki tehetett, kocsin rohogott el a Cantacuzino utcába. Nem jelentett ez nagy áldozatot. S megérte. Ahogy közeledett az ember a követségi palotához, minden kerékfordulóval hatalmas fokozódott az izgalom. S egy kanyarodónál hirtelen elénk szökött a kastélyszerű, kecses épület. Ormán magasan lobogtak a magyar színek a tavaszi verőfényben. Egymásra néztünk, aztán diadalmasan, majdnem kihívóan mértük végig tekintetünkkel a követség előtt közönyös nyugalommal sétálgató rendőröket s azokat a jellegzetes arcú civileket, akikben detektíveket sejtettünk. Most merjetez kifogást emelni!... Láttátok, hogy nézzük a magyar lobogót, hogy nevetünk rá? És még csak nem is palástoljuk örömeinket. Kinek

mi köze hozzá? Március tizenötödike van, a szabadság ünnepe, a szabadság, amit ma egy óráskára nem tudtok elvenni tőlünk, mert a követségre, magyar területre, Magyarországra megyünk.

Nem lehetett olyan korán érkezni, hogy az udvar ne lett volna már tele bukaresti magyarokkal. Polgáremberek, munkások, hölgyek, urak nagy csoportokban várakoztak a magas, vasrácsos kerítés s a kastély közötti térségen a beocsújtatás nagy pillanatára. Már a főbejáratnál álló altiszt is nagy szenzáció volt éötétkék, zsinóros magyar ruhájával. S ahogy beléptünk, minden álmunkat rávetítettük már az előcsar-

nok egyszerű falaira is. De beljebb a nagy fogadóterem már nem szorult a mi megszépítő elképzeléseinkre, oly ragyogó volt és pompázatos. Bárdossy követ a feleségével fogadta az érkezőket és mindenkiel szívélyesen kezelt szorított. Ugy éreztük, hogy egész Magyarországgal fogtunk kezét s még szorosabbá vált kapcsolatunk.

A fogadóteremben óriási asztal rogyásig volt rakva hideg ételekkel, italokkal. A követségi tisztviselők feleségei kedvesen kínálhatták a vendégeket, akik nem is nagyon kérték magukat. Szörnyű mennyiségű szendvics, sonka, felvágott, sütemény és tarta fogyott el s az altisztek nem győzték töltögetni a finom borokat. Az ünnepi ruhába öltözött sokadalomban feltűntek munkás-zubbonyos dolgozók, malterrel befröcskölt köművesek, akik azonmód, munkahelyeikről jöttek el, hogy résztvehessenek március tizenötödike megünneplésében. Rojtos székely lányok és harisnyás legények is megjelentek s ámulva tekintettek körül a nagy fényességben. Képvisele volt Bukarest magyar társadalmának minden rétege. Boldogan láttuk, hogy mennyien vagyunk és mind egyet érzünk.

Falatozás után szétaradt a vendégsereg a szalonokba s apróra megcsodált minden lakberendezési darabot. A követ magánlakosztálya is nyitva állt e

Gondolatok egy filmről

Írta: Dr Knézy Jenő

Az utóbbi idők német tilmalkotásai megérdemlik a figyelmet, mert úgy tartalom, mint rendezés tekintetében messze felülmulják az amerikai és az angol, felületes, talmi életszemléletű, de sok hivatással beharangozott „filmóriásokot”. Pénteken este is, amikor az „Ósi rög” című Ula film volt az Apolló mozi műsorán, már jó előre gondoskodtam jegyről, mert meg voltam győződve, hogy az előadás előtt úgy is hiába akarnék váltani, már úgy sem kapok. Annál nagyobb volt a megdöbbenésem, amikor este az előadás kezdete előtt láttam, hogy a mozi környéke meglehetősen kihalt, az előcsarnokban pedig alig fél ház várja az előadást. Ezenkívül feltűnt az is, hogy a zsidóság teljes mértékben távollattja magát és senki, még véletlenül sem tévedt ide az ötezeréves kultúriőlény nagyváradi reprezentárisai közül.

Maga a film megdöbbenően drámai erővel ecsetelte a kisebbségi sorsban élő nép szenvedéseit, önteláldozását és bizó hitét a felszabadulásban és a győzelemben.

Tudom, hogy amit a mozi vásznan láttam, csak játék volt, mégis másfél órán át magával ragadott, lenyűgözött, mert a játék mögött valóban ott volt még három évvel ezelőtti a valóság, mely ennél is sokkal brutálisabb módon nyilatkozott meg a lengyel nép lelkületének izzó szertelenségével melyet csak fokozott a zsidó uszítás.

Ugy érezttem, hogy a német vértanúk sorsa sokban hasonlatos a magyar kisebbségek sorsához. Amikor a börtönbevetett vértanúk a hazaszeretet dalát éneklék, eszembe jutott halhatatlan költőnk szövege, hogy „a földön kívül nincsen számotrá hely”, csak ott, azok között, akikkel fajlag, nyelvileg és történelmileg összetartozunk.

A magyar közönség érezte, átélte maga is ezt az időszakot, elte a kisebbségi sors keserű kenyerét, ezért volt számunkra ez a film több, mint drámai hőskötemény. Hiszen a ma-

gyarság is szenvedett két évtizeden át és épp így vágyódott az ősi rög egysége, szabadsága után.

Láttam a mozi padsoraiban magyar asszonyokat, akiknek könny gördült végig az arcán. Láttam kemény katonacsoportokat, akiknek vonásai még keményebbek lettek. Láttam új magyarokat, akik önkívületben tapsoltak, amikor a németek ellenállást nem ismerő győzelmé elsöpörte a szláv barbarizmust és újra hazát adott azoknak, akiket meggyötörtek, de a vágyat ki nem oltathák lelkükből a haza szent rögé iránt. Láttam egyszerű munkás embereket, akik néhány fillérjüket talán vacsorájukból vonták el, hogy láthassák ezt a filmet, amit bátrán a hazaszeretet himnuszának lehet nevezni.

De hiányzott az elegáns zsidó premier közönség. Nem jöttek el a zsidó igazgatók, a snájdjára vasalt jampecek. Nem jöttek a vérvörösről lakkozott körmű kisasszonyok és a kékrókás, ékszerekkel teleaggatott „nagyságák”. Az ő idegrendszerük bizonyára nem bírta volna ki a börtönben silylőddők jajveszékését, a hazájukért szenvedők mártíromságát és talán hiszterias rohamot kaptak volna a stukák mindent elsőprő támadásától.

A váradi zsidóság egységesen és tömören sorakozott fel egy láthatatlan jeladással a film ellen, amely az ő bűnös tevékenységükről is lerántja a leplet. Ilyenkor határozottan látom, hogy őket nem érdekli az, amiért mi is harcolunk. Nem érdekli őket, hogy vannak ideálok, amiért életünket is fel kell áldoznunk...

Ők talán a premier napján, valahol egy kellemesen tütölt szalon sarkában összebujva csavargatják a rádió beállítógombját és tesztelt figyelemmel lesik a híreket, amelyek győzelmük reménységét hazudja bele a világba...

Ilyenkor újra rádöbbenünk arra, hogy nekünk a zsidósággal semmi közösségünk nincsen.

FIEDLER GYULA

elsőrendű angol- és francia nődivat szabásága Szilágyi Dezső-utca 12 sz.

napon s azon is az érdeklődők százai vonultak át. Milyen szép, milyen gyönyörű. Pazar, pompás... Ilyen felkiáltásokat lehetett hallani mindenfelé és lüszkeség dagasztotta a kebleket. Kisebbségi sorsban, idegenbe sodródottságban, a kenyérkereset rettentő küzdelmei között, eseten és megalázva jól esett látni, hogy azért mégis csak vagyunk mi valakik, mi magyarok. És van egy állam, amely a miénk és amelyből a biztonság, az erő és a remény sugárjai áradnak felénk.

Alig bírtunk betelni az ünneplés örömeivel és élénk fájdalmat éreztünk, mikor ismét a nagy idegen város utcaizsongása vett körül bennünket. Még mindig március tizenötödike volt, ha leáldozóban volt is a nap. De mintha időben és térben messze vetődünk volna tőle.

Jávör Béla.

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága

Nagyvárad. A város közigazgatási bizottsága pénteken délután tartotta rendes havi ülését dr Hlatky Endre főispán elnökletével.

A polgármesteri jelentés először a februári adózási viszonyokat ismerteti. Közművelődés terén: az erzsébetligeti sportpálya gyepesítési munkáit befejezik, úgyhogy március végén az NB-mérkőzéseket már ezen a pályán lehet rendezni. A városi zenekola részére 5000 pengős értékben hangversenyzenyongora vásárlását engedélyezte a belügyminiszter.

Február hónapban a Magyar Normalapra befolyt adakozás némi emelkedést mutat. Az elmúlt hóban ugyanis 5.289,94 pengő folyt be erre az alapra. A fertőtlenítési munkálatoknál 806 cigány kapott étkeztetést két napon át, napi kétszeres ellátással.

Dr Heinrich Béla tisztifőorvos jelentése szerint az elmúlt hónapban 158 élveszületéssel szemben 158 haláletet volt, így természetes szaporulat nem volt Nagyváradon.

Az ingyenes orvosi tanácsadásban 1847-en, gümőkörvizsgálaton 653, nemibetegvizsgálaton pedig 1326 beteg jelent meg. A védőnők által meglatogatott családok száma 1100 volt, zöldkeresztes cukorban 577, tejakcióban pedig 759 gyermek részesült.

A tüdővész elleni védekezésről 27 propagandaelőadást tartottak, ezeken összesen 6885 hallgató jelent meg.

A főorvosi jelentéssel kapcsolatban dr Hlatky Endre főispán bejelentette, hogy

a közeljövőben burgonyaszállítvány érkezik Nagyváradra, azzal az előzetes figyelmeztetéssel, hogy a legmesszebbmenően takarékoskodni kell.

A fagyhullám és a talajvíz ugyanis ugyanis igen nagy károkat okozott az elvermelt burgonyában.

A közigazgatási bizottság ülése után a kisajátítási albizottság ülésezett, amely az állami út építésével kapcsolatban szükségessé vált kisajátításokkal foglalkozott.

Finnország nem köt különbékét!

Tanner miniszter beszéde a moszkvai kényszerbéke második évfordulóján

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A moszkvai kényszerbéke második évfordulójára alkalmából Helsinkiben nyilvános gyűlést tartottak. Tanner miniszter beszédet mondott a téli hadjáratról és a béke megkötéséről. Megállapította, hogy bár az akkori béke Finnországban a lakosság széles köre számára csalódást jelentett, az országot mégsem szolgáltatta ki a pusztulásnak. Most, két év múlva kiünt, hogy Finnország a helyes úton járt, mert meg-

akadályozta, hogy a finn hadsereg, mely akkor még megővta ellenálló erejét, elvérezze. Az angol-francia segítség elutasításával pedig Finnország megakadályozta, hogy az egész északot bevonják a nagyhatalmak háborújába. Végül erőlesen szembeszállt a legutóbbi időben mindenféle keringő különbéke híresztelésekkel. Finnországnak nemsokára sikerül élelmiszerellátását teljesen az önellátás alapjára helyezni.

Befejeződtek a polgári tanukihallgatások a riomi pörben

Legközelebb a katonatanukat hallgatják ki

Riomból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A riomi per péntek délutáni tárgyalásán folytatták Jacomet kihallgatását. Az elnök azt vetette a vádlott szemére, hogy hiányosan és célzatosan tájékoztatta a miniszteriumot és a parlamentet az ország katonai készültségéről. A vádlott válaszában több nemzetvédelmi üzem igazgatójának, vagy ellenőriének jelentéséből idézett, amelyekből kitűnt, hogy a termelés kielégítő ütemben folyik.

Daladier kijelentette, hogy Jacomet teljes becsületességgel szolgálta az államot.

— Kérdem — tette fel a kérdést az elnök — hogy 1939-ben adtak-e Franciaországnak olyan hadsereget, amely képes ellenállni a német, olasz támadásnak. Igen, vagy nem?

— Igen — válaszolta Daladier. Az ülés 16 óra 50 perckor ért véget és ezzel befejeződött valamennyi tanukihallgatása. A legközelebbi ülés 17-én lesz délután, amikor kihallgatják az első katonatanukat.

A termelési munkának nem szabad fennakadást szenvednie!

Rendelet a mezőgazdasági munkaerőhiány pótlására. Meg kell szervezni a közös megsegítést

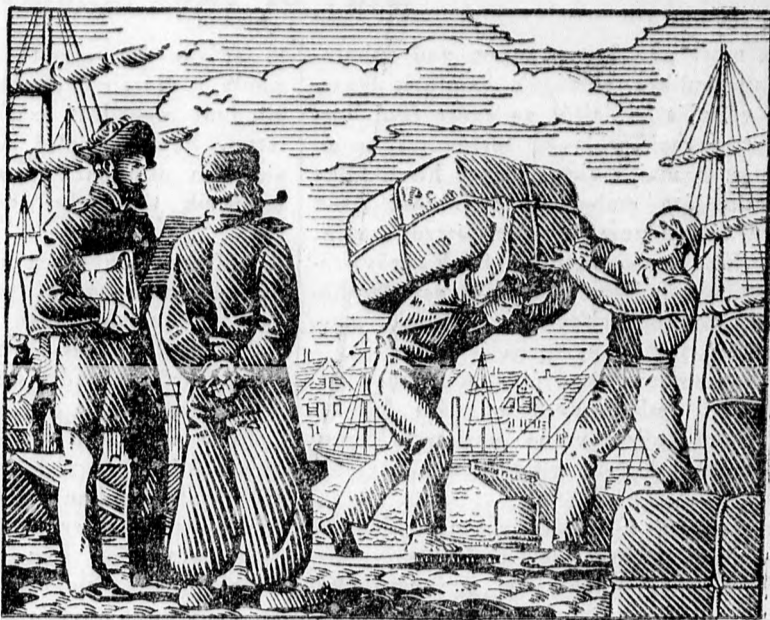
A Magyar Távirati Iroda jelenti: A földművelésügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve közzétette a rendkívüli viszonyok miatti mezőgazdasági munkaerőhiány pótlása tekintetében. A rendelet a Budapesti Közlöny március 14. száma közli. A rendelet szerint minden községben, városban a mezőgazdasági munkaerőellátás tekintetében tervet kell készíteni és meg kell szervezni a közös munkamegsegítést. Az önkéntes segítségek különösen önzetlenül résztvevő gazdákat és munkásokat elismerő oklevéllel tüntetik ki. Gondoskodás történik arról is hogy az egyes vidékeken mutakozó munkafeladatokat ott használják fel, ahol a munkaerőben a bevonulás, vagy más körülmény miatt hiány van. Amennyiben hatósági gazdasági munkaközvetítés útján nem volna lehetséges a különbségeket kiegyenlíteni, katonai vezetés alatt honvédelmi munkaköteleteket vezényelnek ki. A honvédelmi dologi szolgálat egyébként is igénybevehető a mezőgazdasági termelés folytonosságának érdekében. Szükség esetén a honvédelmi miniszter munkásszázadokat is rendelkezésre bocsát. Külön fejezetben foglalkozik a közzétett rendelet a munkafegyelmet biztosító rendelkezésekkel. Hatalmát a munkaerőellátás tekintetében fennakadás lenne, az érdekeltek forduljanak a

gazdasági felügyelőkhöz. Illetékes helyen különös nyomatékkal hangsúlyozták annak fontosságát, hogy a termelési munkának nem szabad fennakadást szenvednie. Seholy sem szabad az országban elmaradni a gazdasági munkákkal, amely nemcsak gazdasági és közéleti, hanem honvédelmi érdekek is.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének új munkaterve

Kolozsvár. (MTI) A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége mellé szervezett véleményező bizottság pénteken tartotta első ülését dr. Balogh Vilmos miniszteri tanácsos elnöklésével. A bizottság ügyrendjének megállapítása után beszámolt az elnök a kirendeltség eddigi működéséről és 1942. évi munkatervéről. Többi közt elő kívánják mozdítani a helyes talajművelést. A gyümölcsstermelés fejlesztése terén is nagy feladat áll a kirendeltség előtt. Az állattenyésztés megszervezése is fontos feladata a kirendeltségnek. Az állatállomány minőségének emelése céljából tenyészállatokat osztanak szét, a mezőgazdasági szociálpolitika terén elsőrendű feladata volt a kirendeltségnek a mezőgazdasági biztosítás, valamint a legkisebb és legmagasabb munkabérek megállapítása.

Amikor a tengerzár már elmúlt!

A cikória és a dohány

rajtuk kívül pedig még néhány árucikk, mint például a nemes gyömbérpálinka és a kincset érő török festékfű — csupa olyan portéka volt, amely nagy szerepet játszott a hollandiak tengerentúli kereskedelmében. Ez a jellegzetesen gyarmatos-nép még hosszú évtizedekkel a szárazföldi blokádk megszünte után is, valamennyi kereskedelmi szerződésében minden alkalommal külön kihangsúlyozta ezeket az árucikkeket: a gyömbérpálinka és a festékfű Hollandia kivételében, a cikória ellenben az ország behozatalában került első helyre. Pedig a hollandiak igazán jól értettek a kávéital minden fajtájához!

De nemcsak Hollandiában szerették meg ezt a finom ízű, sötétbarna, zamatos italt, melyet a CICHORIUM INTYBUS illatos gyökeréből főztek. Mielőtt a szárazföldi blokádk korlátjai végkép lehullottak, akkor kezdődött meg csak igazában a cikória diadalútja. Hiszen maga Anglia, azonkívül, hogy a saját földjén is termelni kezdte ezt a növényt, nemkevesebb mint 45.000 métermázsányit importált, Franciaország pedig éppen 120.000 mázsányit. Nem hiába nevezték el ezt a barna italt akkoriban, amikor feltalálták: „kontinentális kávének”; csakugyan az egész európai szárazföld kávéitala lett. Sőt egyszerűen nagyot fordult a kocka: Amerika, a legnagyobb kávétermelő állam is felfigyelt és ugyancsak jelentős tömegekben kezdte importálni a cikóriát.

Ebben az időben alakult az a vállalat is, amely a Franck-cikóriakávé gyártja. Megalapításában nagy része volt a vállalat ama jogos öntudatának, hogy meg van hozzá az ereje és a tudása is, hogy igazán az egész világ számára jó és ízletes élvezeti cikket készítsen. Ez idő óta pedig — 1828 óta — tántoríthatatlanul, nagy szakértelemmel és kitartóan munkálkodik folyton ennek a pompás kávépótszernak a feljavításán, tökéletesítésén. S ma ez már igazán tökéletesen meg is felel minden, vele szemben támasztható tárgyi igénynek.

Akár hozzákeverjük a Franck-cikóriakávé valamelyik más kávéhoz, hogy annak zamata fokozzuk, akár pedig tisztán vagy tejjel isszuk, mindenképpen csak örülhetünk, hogy ilyen jó italunk van. S még jobban élvezzük, hogyha meggondoljuk, hogy itt termelt az áldott magyar földön. A dús magyar televény gyümölcse a nemes cikóriagyökér, a cikóriagyökér nemes gyümölcse a:

Franck

cikóriakávé

Márciusi emlékek és remények

Irta: Dr vitéz Somlay Mihály igazgató

A most pergő események vad zuhatagában, amikor országok omolnak össze, s a vajadás kínjaitól az egész föld bordái ropognak, e nagy történések szemtanuja, a mai ember, joggal hiszi, hogy soha, mióta ember él a földön, ilyen nagy tétért nem folyt a játszma, mint ma. Ha a szembenálló felek erőviszonyait, a küzdelmet elindító eszmék között tántorgó szakadékot nézzük, megállapíthatjuk, hogy igaza is van.

Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy az emberi nem haladása érdekében nem kellett volna máskor is leróni a véradót. A felemelkedés mindig feldozással járt.

Az egyén, a nemzet, sőt az emberiség fejlődése szigorú törvények szerint halad. Mindegyiknek van gyermek-, kamasz-, férfi- és öregkora.

Az újkor magyarsága Bécs jóvoltából sokáig maradt gyermekszobában, helyetle ott gondolkoztak és cselekedtek. A kiskorúság azonban a természet törvényei szerint egyszer véget ér, akár tetszik a gyámukodó felnőtteknek, akár nem.

Amint a márciusi nap tüzese csókja lefejtja a dermedt földről a hógyúnyát, csirába szökken a mag és pattan a bimbó és megújul a természet, ugy a sejtelen tavaszi szellő átremeg a szív, a lélek húrjain és a nagy gondolatot, sorsot alakító eszmeáramlatok hódító útjukra indulnak az emberiség életének tavaszán.

A francia földön fogant nyugati eszmék — a szabadság, egyenlőség, testvériség — fokozódó türelmetlenséggel döngöttek a rendi társadalom ingatag bástyáit és diadalmasan száguldottak végig a magyar földön is. Nemzetünk vezető politikusai, tudósai és írói már régen egyengették a talajt ezek befogadására. Széchenyi türelmetlenül sürgette a gazdasági és társadalmi megújulást, a felszabadított jobbágytömegekkel akarta kialakítani és megerősíteni a modern Magyarországot. Az örökifjú költők, Petőfi és Jókai szép álmot szöttek a szabadságról a láncsörgető tömeg szeméi előtt. Ezek után nem esoda, hogy mindenki várta, mert hitt a tiúndérialomban, amely 1848 március idusán valóra is vált. A rendi tagoltság korlátai ledőltek a jobbágyosság öntudatos polgári rétegként olvadt a nemzet testébe, a közterheket e naptól kezdve minden társadalmi réteg viselte s az alkotmányos uralkodás megindulásának jeléül Batthányi Lajos megalakítja az első felelős magyar minisztériumot.

De a márciusi mámort csakhamar eloszlatta a józanodás hajnala.

Bécs a nemzet haladását biztosító reformokat nem politikai belátásból engedélyezte, hanem az európai helyzet, az örökös tartományokban izzó forradalmi hangulat kényszerítette engedékenységre. Alig jutott lélegzethez, megkezdte az aknamunkát. A magyarországi horvátok, szerbek, románok táborában fegyveres felkelést szított, hogy lángborítsa az egész országot.

Batthányi lemond. Széchenyi elmeigógyintézetbe kerül. Kossuth ragadja kezébe a nemzet sorsának kormányrudját és szinte a földből varázsolja elő a honvédséget.

Érezte, hogy ha a nemzet megújul

M I

Katona Böskéné
VARRATUNK
Katolikus Körben

és gyáván kegyelmet kér a reakciótól, amely a márciusi napok ideg-ohamában mindent megadott azzal a hitű gondolattal, hogy az első alkalommal ugyis visszavon mindent, — a magyar örökre lecsúszik történelmi szerepének ormáról.

A fiatal honvédség kezébe tette le a nemzet sorsának irányítását. És a magyar katona kitűnően harcolt, kiszorította az ellenséget az ország területéről s az osztrák armádia rendületlenül özönlött Bécs felé.

Ez a nagyszerű küzdelem mégis gyászos bukással végződött. Görgey az orosz túlerővel szemben nem vehette fel a küzdelmet a siker reményében.

De a magyar nép magára hagyott és elszigetelt állapotában is megmutatta, hogy mint ezer éven keresztül, akkor is az egyetlen tényező a magyar birodalomban, amely katonai, értelmi és gazdasági erejénél fogva, hivatva van arra, hogy ezen a földön uralkodjék.

Ha a magyar történelem filmjét gyorsan pergetem, egy más március emléke ködlik fel emlékezetünkben.

1919-ben járunk. Halálos tavaszának emlékei még most is égtek lelkünket, a véres sebek nyomait most is testén viseli Hungária. Az első világháborút el kellett vesztenuk, mert, amíg a több milliós magyar hadsereg mindig idegen földön saját vérével írta a nemzet hőstörténetét, az itthon lebzselő nemzetközi bitangok elérvult hajlékunkat kótyavetyélték el. Kiűzték kezéből fegy-

verét és a puskaport soha sem szagolt csöcselék futóbolond-vezért állított létünk hajójának kormányához, hogy 1919 március 21-én a fogházból szabadult Kun Bélának adja azt át.

A 48-as vívmányokat sárbatiporták. Megszűnt a sajtószabadság, feloszlatták a rendőrséget, bezárták az üzleteket, lefoglalták a bankbetéteket, eltörölték a magántulajdont, felállították a vörös hadsereget, medáliás bakákat akasztottak, könny és vér fakadt minden ténykedésük nyomán. Az ország legdrágább tartományát, a vigyorgó szomszédok minden ellenállás nélkül elorozták, s a megmaradt magyarságot a trianoni kettrebe szorították. Ez a 131 napos tanácsköztársaság mérlege, a magyar nemzet süllyedésének mélypontja. De — hálá Istennek — egyszerre, márcól-holnapra eltűnt, mint egy rossz lidérenyomásos álom.

Azután sokáig, csaknem egy emberöltőt át szörnyen bűnhödtünk könnyelműségünk, hűnös tehetetlenségünk, szervezetlenségünk miatt. Szétszabdalták országunkat, pénzünk zuhanásszerűen esett, a gazdaság a lerongyolt menekülő csapatok ellepték az országot. Sívár, kétséghejtő kép tárult minden becsület magyar szemé elé.

Szent meggyőződéssel hiszem és hirdetem, hogy ezt a halálos csapást a világ egyetlen nációja sem heverte volna ki, a magyaron kívül. Kifosztva, megazgyenyülten, megkorbácsolva, vérzett

FIATALSÁG ELŐRE!

A felszámolás alatt álló régi liberális világ ránk testált hagyatékának gazdag lomtárából már sok, ósdi használhatatlanságot leirtunk. Sok elavult társadalmi szokást és ferde közfelfogást csapott már meg jötekhonyan az új idők szele s a még nem is olyan régen nagy felháborodást kiváltó, haladó szellem mind szélesebb élettéren lopja be magát.

Tagadhatatlan, hogy honunkban is akad ennek a hivatalos helyről is fenn hirdetett új szellemnek elég takarítási valója s a sok közül talán legakutálisabb, ha március idusának szabadságot hirdető napján, ifjúságunk új szellemiségének kibontakozása előtt tornyosuló akadályok eltüntetésére kívánjuk ezt az új világszemléletű nagytakarítást felhívni.

A fiatal szellemiségnek közéletünk terén való érdemszerinti, szélesebb irányító és alkotó szerepköre előtt mindig leküzdhetetlen akadály volt az a rég megdöntött bahiedelem, hogy vezetésre, irányításra, de bármilyen kisebb-nagyobb jelentőségű pozícióra is csak egy bizonyos korhatáron túl, hízárólag a feltételezett élettapasztalat kvalifikálható valakit. S akárhogy is szikrázott egy fiatalabb korosztály tagjából a feltörő tehetség, jó öregapánk leereszkedő mosollyal intették le a „vérukkal nem bíró fiatalok” pattogását s meglelt családfőket is lekicsősémeztek, ha szavukat, új szellemű felfogásukat merték hallatni.

Lehet, hogy igen bevált rendszer volt ez a multban, de legújabb korunk fordulóján még is búcsút kell vennünk ettől a hálósaphás és házimamuszos világtól, ha nem akarunk elszigetelt be gomboltságunkban hátul kullogni a

tisztaruhát öltő Európa új szellemi rendjének kellős közepén.

Öreg bölcsseink élettapasztalatának szükségességét sosem tagadhatjuk meg. De ezen a téren nem is általánosíthatunk, mert a szellemiség vonalán ismerünk koravén, kielt ifju-aggyastyánokat, s apáink között is megtaláljuk a fiatal szíveket, a friss, lendületes szellemet. Az élet bölcsesség nagy értéke, azonban az csak egy kiegészítő eszköze lehet annak a lendületnek, melyet ez a fiatal szellemiség képvisel egy őszintén vallott és helyesen értelmezett népközönségi célkitűzésben.

A magyar történelem folyamán sokszor felülkerekedett ez a megújulásra törekvő szellemiség. Kár, hogy Jolga végezetével sosem igyekeztek azt jelszenn tartani s mindig bevezették a mérhetetlen közönybe. Pedig ez a fiatalos lendület vitta ki a világ legszebb és legjelentőségtejjebb szabadságharcát, ez adott erőt a négyéves világháború győztes csatáihoz, ennek az újjászületni akaró szellemnek az ereje vitte diadalra a vörös forradalmak utáni felbredést, ez teremtette meg a szegedi gondolatot is és ez a magyar fiatal szellemiség adott életet a világ legelső nacionalista gondolatának. De ez a megújult szellemiség vívja most is élet-halál harcát egy korhadt rendszerrel. Mérehtelen világfronton méri csapásait a régi bűnökre, hogy örökre leszámoljon az igazság, szeretet, önzetlenség örök elenségével.

Ezek a gondolatok havarognak bennünk 1942. év március idusán, amikor szabadságunk ünneplése közben egy új világszabadság kiharcolására készülölünk.

Kiskun.

UJ!
Keresztény
LEÁNY GYERMEK

ruha szalon

Szent János-utca 3.
Készít hozott anyagból is leányka ruhákat 14 éves korig.

Dr Török Andorné

nemzetünk a szegyenpadon. De a merő sopánkodás helyett a nemzet dolgozni kezdett, mert élni akart. Földünk népe töretlen szorgalommal vonta a barázdát a magyarok Istene áldással tetézte igyekezetét: megadta mindnyájunknak a mindennapi kenyérét.

Az iparos újra felvette a kalapácsot, a vésőt, az ollót, a gyalut és nagyobb részt idegen nyersanyagból, de magyaros szakértelemmel és munkabírással teremtette meg az életfeltételeit és rakta le alapjait a ma méltán irigyelt ipari termelésnek...

És Kenderesről elindult az otrantói hős, lelkét lehelt a csüggedőkre és megteremtette a keretét annak a honvédségnek, amelynek a nevét ma már világszerte rettegve vagy büszkén említik.

A soha meg nem alkuvás, az igazságha vetett töretetlen hit első gyümölcsét 1938-ban szakíthattuk le, amikor a felvidék magyarjai kerültek vissza. Fial honvédségünk most három éve lendült káprázatos gyorsasággal az Északkeleti-Kárpátok gerincére, hogy Rákóczi hű népének elvigye a felszabadulás örömet.

A céltudatos, gerinces magyar politika legszebb sikere, Észak Erdély visszacsatolása, aminek eredményeként 2 millió ember kerül a magyar korona uralma alá.

Egy évvel ezelőtt pedig a husvéti harangzás hirdette a Délvidék derék népének a boldog szabadság óráját.

Ezeket a képeket idézi fel lelkünkben az idei március.

A 48-ban kivírt szabadság a béke hosszú korszakában szabadsággá fajult. Felfuvalkodottságunkban, a zavartalan jólét dús asztalánál megtagadtuk vérünket, elárultuk hazánkat. Idegen faj idegen eszméi benitották meg apáink józan ítélőképességét. Ez a hitetlenség, nemzetköziség taszított mindnyájunkat a tanácsköztársaság poklába, ezért égtünk 20 évig a trianoni tisztító tűz lángjaiban.

Kemény leckét adott a történelem, tanuljuk meg jól, mert most ismét vizsgálunk. Honvédségünk kitüntetéssel. És mi? Valljuk meg, sokan elbuknánk. Nem azért, mert hiányzik az értelem, hanem sokszor és sokan nem élünk vele helyesen.

Amikor az emberi nem a jó és a gonosz harcában a döntő küzdelmet vívja, egyetlen magyar ember sem tűnődhetik el azon, hol van a helye? A katona a tűzvonalban harcol, a polgár a munkahelyén dolgozik olyan erőbedobással, mintha egyedül tőle függne hazájának sorsa. A serény munkában elfáradt ember nem kohol rémhíreket, nem veréket a társadalmi rétegek és felekezetek közé, csak dolgozik, hisz és imádkozik szent ügyünk diadaláért.

Ha mindenki legjobb tudása szerint, a magyar ember öntudatával és becsületérzéssel látja el a munkának ráeső részét, joggal hisszük, hogy megédesítjük életünk hátralevő éveit és

„Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
S áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.”

HOLLAND-INDIA UTÁN:

Nagyindia

Irtta: Csiszár Béla

1

Japánban talán csak a beavatottak sejtették, de kevesen tudták, a világban pedig még kevesebben gondolták, hogy a felkelő nap hadai ilyen fölényesen rövid idő alatt végeznek az angolszász ellenfél és segédcsapatai egyesült erejével a Csendes-óceánon, a Dél-Índiai-tengeren és az Indiai-óceán délkeleti felében. Mindössze három hónap telt el a december 8-iki japán hadüzenet óta és Japán kezében máris olyan hatalmas terület van, amekkora India, vagy pedig a Szovjetorszorezág nélküli Európa. Lakosságára pedig akkora, mint Afrika. Azaz: több, mint 4 millió négyzetkilométernyi terület mintegy 150 millió lakossággal. S mindez három hónap eredménye.

Japánnak három feladatot kellett (illetve: kell) megoldania ahhoz, hogy világbirodalma nyugodt és biztos jövő elé tekinthessen:

1. Megtörni az egyesült brit-amerikai erőket a Csendes-óceánon, a holland-indiai vizeken és a Maláj-félszigetet körülölelő tengerrészekben, mert csak így láthatott a második feladat végrehajtásához, ami nem más, mint

2. az említett vizek övezte brit és holland támaszpontok és szigetek birtokbavétele, hogy a stratégiai szempontokon felül gazdasági és nyersanyagigényeit kielégíthesse

3. és végül eljusson Indiába s azt felzabardítsa, vagy uralma alá vessen, mert ezáltal küszöbölje ki végkép Ázsiából az angolszász befolyást.

A két első feladatot Japán — Ausztrália kivételével — már elvégezte. Irtózatossá csapásai alatt elvérzett a legkeletibb amerikai csendesóceáni támaszpont, Pearl Harbour, japán kézen van az ugyancsak amerikai támaszpont, Wake és Guam szigete a nagyfontosságú Fülöp-szigetekkel együtt, amellyel az USA csendesóceáni hatalmának hosszú időre leáldozott. A japánoké Hongkong, amely a britek hatalmát biztosította Délkelet-Ázsiában, a Délkelet-tenger északi kijáratánál, továbbá a Maláj-föld és Szingapur, amely a tenger déli övezetéről örködött és igyekezett megingathatatlaná és kétségbevonhatatlanná tenni a brit hatalmi pozíciót.

Mikor a hadműveletek lepergették, sor kerülhetett a gazdasági okokkal elegetmondóan motivált hadműveletek lebonyolítására: Holland-India egyes szigeteinek, ennek a 2 millió négyzetkilométernyi össze nem függő, gazdag, kincses területnek a meghódítására. Hetek alatt folyt le ez is, a világ nagy ámulására és az angolszászok nagy bánatára. Ragyogó haditechnikával végrehajtott partraszállások, a szigetek koncentrikus megszállása, fölényes tudással levezetett tengeri csaták eredményeképpen ez a hatalmas terület, mintegy 70 millió lakosával, keletben, északon, gumültetvényekben, stb. hallatlanul gazdagon jutott a hódító Japán kezére.

2

És most következik a harmadik nagy feladat: kiszélesíteni a burmai előretörtést egy hatalmas India elleni hadjáratra. Mielőtt azonban Japán minden erejét latbavetné itt, nyugaton a közdelemben, még el kell intéznie a máso-

dik feladatkör utolsó feladatát: biztosítani magát Ausztrália felől is. (ez harcászati szempont) és bekebelezni birodalmába ezt a hatalmas, 8 millió négyzetkilométernyi földrészt, (ez viszont gazdasági szempont), hogy levezethesse nagy népfeleslegét és végre hozzáláthatson ennek a nagykiterjedésű kontinensnek a teljes és tökéletes kiaknázásához.

Holland-India meghódítása után s főleg, miután Jáva is már japán uralom alá került s Uj-Guinea szintén erre a sorsra jut, Ausztrália bekerítése befejeződött és meghódítása már nem komoly katonai feladat. A szövetségesek ugyan most is erősen fogadkoznak, hogy Ausztráliát pedig megvédik, mert „ha nem — írta legutóbb pl. a Melbourne Herald — a szövetségesek olyan vereséget szenvednek, amelyből csak hosszú, kemény évek után és emberfeletti erőfeszítéssel árán térhetnek magukhoz.” A japánok eddig bátor haditettei után erősen kétséges ennek a nagy fogadkozásnak a sikere. Ausztrália száz és száz részén szállhatnak partra a japánok és igen könnyen elbánhatnak a gyér ausztráliai katonasággal, amelyet az angolok előszeretettel használtak el az eddigi afrikai és európai harcokban. Sokat nem fog segíteni az sem, hogy amerikai katonaság érkezik a kontinensre, mert először is számottevő hadsereget nem tudnak küldeni, kevés pedig nem számít a hatalmas és merész japán hadsereggel szemben. A segítség, ha nem is érkezik úgy, mint Jávára és Holland-India többi szigetére, azaz „túl későn és túl csekély mértékben” (tudvalevőleg így kesergett a csatavesztés után Holland-India főkormányzója), mindenképpen kárba vesztett lesz ahhoz, hogy megmenthessék ezt a területet is a pluto-

kráciák számára. Csak az ausztráliaiak szenvedését hosszabbíthatják meg legfeljebb, de nem lesznek képesek a nagy sziget megvédelmezésére.

Ausztrália megrohanásának és elfoglalásának menetrendje valószínűleg a következőképpen alakul:

Miután teljesen elfoglalták Uj-Guineát s a japán haderő biztosította hátát Uj Kaledónia felől. (ezt a szigetet legutóbb szintén az Egyesült Államok vették „oltalmukba” de Gaultt-ék „támogatásával”), bizonyára sor kerül az ausztráliai kontinens felé délkeletre lévő Uj-Zéland, valamint a délre fekvő Tasmánia megszállására is s csak ezután szállnak partra a japán csapatok Délkelet- és Dél-Ausztráliában, amely tudvalevőleg a földrész legértékesebb és leglakottabb része. Ugyanakkor kétségkívül nem fogja elkerülni sorsát Port Darwin, az északi támaszpont, továbbá a nyugati parton fekvő Port Hedland és Perth sem, amelyet az ausztráliai kormányok szintén jól kiépítették védett támaszponttá. A leghevesebb csaták előreláthatólag a Brisbane-Adelaide-Melbourne-háromszögben lesznek.

Visszagondolva a szingapuri harcokra s még tekintetbevéve Ausztrália nagy területét is, így sem látszik valószínűnek, hogy ennek az „utolsó” angolszász támaszpontnak a birtokbavétele túl komoly katonai feladat lenne Japán számára.

3

Más kérdés India. Ha az erre vonatkozó hadműveletekről beszélünk, nem szabad elfelejteni, hogy India hatalmas területe, bár alig több, mint a fele Ausztráliának, rendkívül sűrű népességgel (4 millió négyzetkilométeren mintegy 338 millió ember él!), partjai jól védhetők általában meg vannak erősítve és szárazföldről is nehéz a megközelítés a Ganges deltáján és folyammedrén keresztül. Viszont igaz, hogy keleti irányból még mindig sokkal könnyebb hódító útra indulni ellene, mint nyugati irányból.

A japán támadás előreláthatóan há-

rom fő irányból indul majd meg: Burma felől, a Ganges völgyében Delhi, a főváros felé, azután Ceylon szigete felől, lent, délen és végül Madras irányában, amely körülbelül fele útra fekszik az északi Kalkutta és a ceyloni Colombo között. Figyelembevéve, hogy a japánok vakmerő rajtaütéssel már a hollandindiai szigeteken is hívei voltak a meglepetésnek, nincs kizárva, hogy nem csak kelet, hanem egyidejűleg nyugat, a nyugati tengerpart felől is indítanak támadást az indiai félsziget ellen. Hiszen a hollandindiai flotta megsemmisítésével, valamint a brit flotta nagyobb egységeinek elpusztításával Japán gyakorlatilag már ura lett a Bengáli-öbölnek, valamint az Indiát körülölelő Indiai-óceánnak. Fokozta pozíciója biztonságát Szingapur eleste és annak a hatásvos tengerzárnak a felállítására, amely Ausztráliától Burmáig terjed és távol tartja a még esetleg jelentkező amerikai hadihajókat ezektől a tengerrészek-től. Lehetséges, hogy erre a nyugati támadási eshetőségre vall az, hogy az elmúlt héten elrendelték Bombay, a nyugati partvidéken fekvő nagy indiai város kiürítésének előkészítését is.

Hogyan viselkednek az indiai nép egy japán invázió esetén? Erre az egyetlen felelet lehetséges: a népzöme, amely már torkig van az angolok kizsákmányoló és az egész népet gyarmati színvonalon tartó politikájával, természetesen örömmel ragad meg minden segítő kezét, amely függetlenséghez és szabadsághoz juttatja. Van természetesen egy másik réteg is, amely az angoltól függve, belőlük élve, csak remegve gondol egy esetleges uralomváltásra. De ez a réteg eddig sem volt Gandhi, a nagy szabadsághős, vagy Néhrü, Gandhi utódjának vagy éppen Bóse, a radikális hindu vezér hatalmas táborában. Majd, ha eljön a nap, India népe bizonyára egy emberként lázad fel rabtartói ellen és örömmel lesz a nézője és tanuja a háromhatalmi egyezmény államai közlekedési közfoga-sának.

„Valamennyi indiai testvéremhez szólok...”

Fölkelésre hívta fel India népét Bose, nacionalista vezér

Tokióból jelentik: (NTL.) Mint a Domei-iroda közli Bose a hindu szabadságmozgalom vezére péntek este mondott rádióbeszédében felszólította honfitársait, hogy felkeléssel rázzák le a brit igtát, amely egy évszázadon át megakadályozta, hogy a hinduk igazi nemzeti alakulhassanak. Biztosítalak benneteket — mondotta Bose — nincs már messze az a nap, amikor siker koronázza fáradozásaitokat, amikor a hinduk ezreinek áldozata meghozza gyümölcsét és amikor megszabadultok az idegen szolgaságtól, hogy teljesíthessétek isteni lét küldetésüket. Szózatát e szavakkal fejezte be: Valamennyi indiai testvéremhez szólok, hindukhoz, mohamedánokhoz, a kongresszus híveikhez, vagy nem híveikhez, a Mozzim Liga tagjaihoz, minden más nemzeti és politikai szervezet tagjaihoz, vegyetek részt a harcban, hogy India az indiaiaké és Ázsia az ázsiaiaké legyen. (MTL.)

Iszambulból jelentik: (NTL.) Mint a Török Távirati Iroda jelenti Vardából érkező hír szerint Gandhi semmi jelét sem látja az indiai kérdés gyors megoldására. Gandhi nézete szerint az indiai kérdés késedelmes megol-

dásának okai rövidesen a brit imperializmusban foglalható össze. Ez a legnagyobb bűn, amit valaha is elkövettek Indiával szemben. Anglia csak egyet tehet, azt, hogy belátja hibáit és tőle telhetően jóvá teszi azokat, de a dolgok ilyen fordulatára kevés kilátás mutatkozik.

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Az *Allgemeine Handelsblad* szerint az indiai alkotmányról több mint egy hét óta folyó tárgyalásokban válság következett be Churchill ellenzi India egyenjogúságát a mostani időben. Kivezető útként Churchill Roosevelt olyan kiáltrányát javasolja, amelybe Indiát jözübeli szabadságá-

ról biztosítják Wilson pontjának mintájára. (MTL.)

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) Amerikai jelentések szerint százezer küli dolgozik jelenleg angol, kínai és amerikai útpítési szakemberek irányításával, hogy összekötő utat teremtsenek a alatt, hogy összekötő utat teremtsenek Kínával. Ez az út fehérember által nem járt dzsungelen keresztül vezetne és arra volna hivatva, hogy a burmai út megmaradt részét Calcuttával összekösse. (MTL.)

Lisszabonból jelentik: (Stefani.) Londonból érkezett jelentések szerint Cripps elutazása küszöbön áll, Crippsnek teljhatalma lesz az indiai vezető férfiakkal folytatandó tárgyalásoknál.

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYÉTEM-UTCA 7.

Hotel Szabo a belvaros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, meleg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgari szálló — Polgari arak!

„... Naponként áradni láttatnak az sok undok, s rut átkok és káromkodások...”

Kassa városa már századokkal ezelőt küzdött a káromkodás és erkölcstelenség ellen

Tempora mutantur et nos mutamur in illis — mondja a latin közmondás. Az idők változnak — ez eddig rendben van, mindnyájan aláírjuk, mert mindnyájan érezzük, tapasztaljuk az idők folytonos változását. De vajjon hasonló biztonsággal aláírhatjuk-e, elfogadhatjuk-e a közmondás második részét, azt t. i., hogy mi is változunk bennük? Lehet, sőt bizonyos is, hogy az egyes emberek, egyének természete, szokásai — sőt nem utolsósorban maga a nyelv is — változik az idővel. De vajjon megváltozik-e, megváltozott-e maga az ember, az emberiség a maga alapvető emberi tulajdonságaiban: jellemében erkölcsében, lelki világában? Fejlődött-e az is pozitív irányban például a rohamosan fejlődő technikával s más, alapjában véve emberi vívmánnyal párhuzamosan és egyenlő arányban?

Egyes korok és társadalmak párhuzamos keresztmetszetét legelősebben és legtisztábban az illető korok bűnügyi krónikájának olvasása és összehasonlítása során kaphatjuk meg. Számunkra pedig önként adódott ez az összehasonlítás annak az érdekes könyvnek az olvasásakor, melyet Kassa város polgármestere küldött nekünk s amelynek szerzője dr Wick Béla kanonok, Kassa történelmének tudós bűvára. A könyv címe: „Kassa történelme és műemlékei” s felöleli Rákóczi ősi városának multját és jelenét IV. Béla király 1249 április 13-án kelt adomány- és szabadalomlevelétől kezdve — melyben először fordul elő Kassa neve — az 1938 őszén történt örömmámoros visszatérésén át egészen napjainkig.

Ebben a rendkívül érdekes és értékes könyvben olvasunk bűnügyi eseteket, bírósági tárgyalásokat és ítéleteket, amelyeket a kassai tanács bíráskodási jegyzőkönyve, a „Protocolum Actorum Judiciorum” őrizett meg okulásul az utókor számára, s amelyek valóságosan fölkinálkoznak az összehasonlítás, a párhuzamvonás alapjául.

1690 július elsején például a kassai városi tanács a következő szigorú rendeletet adta ki a káromkodás ellen.

„Mint hogy naponként az Emberk közöt és kiváltképpen az szolga rendek közöt áradni láttatnak az sok undok, s rut átkok és káromkodások, kiért nem csuda, hogy az Ur Isten az súlyos büntetése nem késedelmeskedik. Hanem az may napsághatul fogvást tiltatik minden keresztény Ember, az rut káromkodástul kiváltképpen az ki Ördögh atával, Teremtettével, Lélekkel és egyébiéle Istennek Sz: dűcsőségét kissebítő, s gyalázó szökkal szilkozódni fogh, az olyan az Szitoknak érdeme szerint elvész meg érdemlet büntetését, a mely léssen vagy Tüzes fogóval való nyelvnek kivonatása, vagy a Testnek Hóhér által való megseprűzése, avagy meg kövezése, vagy pedighlen Fei vitél...”

Rendkívül tanulságos és különösen fontosnak érdekes a negyedszázaddal ezelőt hozott ítéletnek a főleleveníte-

se és példaként állítása ma, amikor a maga fölényes kultúrájára léptenyomon hivatkozó mai emberrel ugyanennek a súlyos bűnnek a leközdéséért küzd — más eszköz nélkül csupán szépszóval, intellemmel, lélekbeszéléssel — az Actio Catholica. Nehéz megpróbáltatásokkal teli időket élünk ma is és a káromkodás ellen indított mai mozgalom a magyar társadalomhoz intézett első felhívásában szinte szóról-szóra ugyanarra hivatkozott — mai szóval és mai nyelvezettel — mint a fentebb idézett, 252 év előtti ítélet:

„...kiért nem csuda, hogy az Ur Isten súlyos büntetése nem késedelmeskedik...”

Tovább lapozva Kassa város történelmének bűnügyi fejezetében, ezeket olvassuk. „1572 október 4-én Ötvös Máté feleségét, Ilona asszonyt a házassági hűtlenség bűnének többszöri elkövetése miatt a kassai tanács halálra ítélte. A bűnös nőnek sajátkezűleg kellett megvarnia egy zsákokt. Október 4-én a hóhér a városból kivette és zsákba kötve a vízbe lullasztotta. Bűntársát, Ötvös Györgyöt, a céh minden munkától eltöltötte, a tanács pedig a városból tíz mérföldnyire száműzte, halálbüntetés terhe alatt tiltva meg neki, hogy visszatérjen. Amde száműzetéssel sujtotta a tanács a nő férjét is, mivel barátainak többszöri figyelmeztetésére sem akadályozta meg felesége botrányos életét...”

Hasonlóképpen halálra ítélte a kas-

sai tanács — mint dr Wick Béla könyvében olvassuk — 1632 ápr. 2-án Morway Meszaros Pál nős polgárt erkölcstelenségéért. 1738 május 9-én Schuch Ferenc kassai pék cselédjét, Krajnyák Mariát, miután tanuvallomások alapján beigazolódott, hogy katonákkal barátkozik, ezeket éjszaka a házba is beengedi és másokat is megbotránkoztat — a kassai tanács 40 botlításra ítélte.

Az összehasonlítás ezekkel az esetekkel kapcsolatban is száználmas eredménnyel zárul a mai alkultúr-fölnyos korunk rovására. Mennyivel erkölcsösebb volt az a kor, amelyben a fent felsorolt cselekményeket bűnnek és törvényesen üldözendőnek büntetendőnek ítélték meg! A mai, úgynevezett modern társadalomban ezek a dolgok csaknem mindennapiak — mondhatnók természetesen — és szinte ott tartunk, hogy alig-alig botránkozik meg rajtuk valaki.

Minél tovább böngésszük dr Wick Béla könyvét s abban is Kassa város negyedszázad előtti bűnügyi krónikáját, annál több hasonlóságot fedezünk fel az akkori és a mai emberi gyarlóságok, tökéletlenségek között.

A városi nagytanács például szabályzatának 1709. évi harmadik cikkében ezt rendeli el:

„Mivelhogy az Istennek haragját s ostortát rajtunk szemlátomást naponként tapasztaljuk, az mi is rész szerént nem egyébből származik hanem az rendkívül való illetlen drága ruházatnak és öltözetnek

pompáskodásától, legfőképpen az asszonyemberek között... az mely miatt az Isten nagy haragra és bosszúságra ingerlő czégeres vétkek származni szoktak... az kik állapot-jokhoz nem illendő ruházatban járni tovább is szándékoznak ezen mostani nyomorúságos időben, érdemek szerint való büntetéssel büntessenek meg...”

Vagy: „1764 május 18-án Brassay György urat, aki a magas tanács tagja volt, mivel részegeskedésétől nem tudta magát megtartóztatni, a magisztrátus a tanácsstagságtól felüggesztette...”

„1765 január 2-án a magisztrátus korbácsolás terhe alatt betiltja a nyereszkedési játékokat...” stb., stb.

Kommentár ezekhez már nem is szükséges. Az összehasonlítást mindenki magától elvégezheti. Csupán a kérdést tesszük fel mintegy végső következtetésül: Változtunk-e hát mi, emberek a folyton változó időben?

Bizony semmit. Talán csak annyit, hogy míg a negyedszázad előtti emberi gyarlóságok fennmaradtak ma is, változatlanul, — törvényeink ma már nincsenek ellenük. Egyházaink, társadalmi intézményeink küzdenek ugyan ellenük, saját jószántukból és kezdeményezésükre, de — éppen a megfelelő megtorló intézkedések hiánya miatt — többnyire eredménytelenül.

Miben rejlik hát akkor kultúránk fejlettsége, felsőbbrendűsége a régiek szemében? Vagy talán az jelentené a fejlődést, hogy a büntető eszközök, mint barbárokat és korszerűtleneket a felvilágosodottság örve alatt elvetettük, de a bűnöket régi és változatlan formájukban megőriztük? Méltán megfordíthatjuk tehát a közmondást:

Tempora mutantur et nos non mutamur in illis. **M. FODOR VIOLA**

Látogatás a nagyvárad levonték otthonában

Lázasan készülődnek a fiuk a március 15-i ünnepségre

Javában folyt a vasárnapi avatóünnepély főpróbája, mikor a nagyvárad levonték készülő otthonába felátogatunk. A nagyteremben vadonatúj széksorok s a kis színpadon az ifjak szavaló kórusa a Talpra magyar: sorait zengte ütemesen. Előtűnk a nézőtér első sorában Révész Sándor ezredes, a három vármegyére kiterjedő levonté-dandár parancsnoka útt Szentágotai Károly hadnaggyal, Telek József százados járás-parancsnok helyettesével s azokkal a vezetőkkel, akik a levonték irányításában és a vasárnapi ünnepe előkészítésében résztvesznek.

A próba gondos munka eredményeit mutatta. Maga az otthon még kialakulóban volt: a színpad kulisszáit és homlokzatát sem szerelték még fel, s a játékteremben, az olvasóban, a sportszobában és az előadóteremben végleges elrendezésre vártak az olvasó asztalok, ping-pong asztalok, de már kivehetők voltak egy szép, barátságos, meleg otthon körvonala.

— A város vezetősége — mondták nekünk — ideiglenesen ezt az otthont nyújtja Nagyvárad mintegy 8000 keresztény levontéjének. Ideiglenesen, mert, mint ismeretes, a Rhédey kertben hatalmas méretű palota fog épülni a levonték számára s akkor majd ez az otthon csak kiegészítő

intézménynek marad meg... Addig is a hét különböző napjain csoportokra osztva fogják a levonték ezt az otthont látogatni, hogy szabadidejüket nemes szórakozással, olvasgatással, ismeretterjesztő előadások hallgatásával, sportgyakorlatokkal és műsoros előadások rendezésével töltsék el, a hazafiasság, a vallásosság, a bajtársiasság szellemében.

Végigjártuk a helyiségeket. A nagytermet eltávolítható üvegfal választja el az előadó teremről, úgy hogy a kettő szükség esetén egyetlen nagy helyiséggé nyitható össze, ahol a közel négyszáz néző számára lesz ülőhely. Más alkalmakkor az egész nagytermet elárastják a ping-pong asztalok és más játékasztalok, amelyek dominó csaták, sakkozások és egyéb társasjátékok vetélkedéseit fogják folyni majd. A nagyterem színpadja is szétszedhető, hogy hétkönapon más foglalkozásoknak adjon helyet. A színpad mögött lévő helyiség a sportterem, ahol birkozó és ökölvívó edzése számára lesznek sportszerű berendezések. Legvégül pedig egy kisebb szoba van, amelyben a levonték saját maguk választotta tisztségviselői fogják vezetőségi üléseket tartani. Az elv az, hogy az előjárók irányítása és ellenőrzése mellett maguk a levonték intézzék saját ügyei-

ket, ők készítsék el szórakozási és munkatervezetüket s ők legyenek annak tulajdonképpeni végrehajtói is.

Az otthon megteremtése elsősorban Dalló Gyula városi tanácsnak buzgólkodásának köszönhető, a szervekedés eddigi munkája pedig a Telek József százados nevéhez fűződik.

Beszélgetést folytattunk Révész Sándor ezredessel.

— A város áldozatkészsége tette lehetővé az otthon felállítását — mondotta. — Felmérhetetlen jelentősége van ennek, mert itt jobban közel tudunk férközni a levonték lelkehez mint kint a gyakorlótereken. Az ifjúság lelki átállításának nagy feladata kell megoldanunk itt; a nemzeti gondolat, a faj- és hazaszeretet, a közösségi érzés, a keresztény erkölcs és katonás szellem otthona kell, hogy legyen ez. Kitérülhetetlen jeggyel fogjuk itt belevésni levontéink lelkebe az együvértartozás eszméjét, ami egész életünkön át végig kell hogy kísérje őket. Mert ez a körülmény, hogy társadalmi különbség nélkül egy otthonban irányítják mindnyájuk lelki kialakulását, érvényesülni fog később férfi életében, munkájában és egerdolásaiban is.

A levonté-otthont vasárnap adják át rendeltetésének. (j. b.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZABAD UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 90
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

* Ne mulassza el felkeresni az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynökséget, ahol kézséggel kaphat felvilágosítást minden nemű biztosítási ügyben. — Gazdálkodók figyelmébe ajánljuk az **ATLÁNYBIZTOSÍTÁST**. Ennek keretében legelőször biztosítható lakóháza, istállója, magtára, gazdasági eszközei, felszerelése. Ertékes házi állatait is biztosítsa! Az állatállomány nagy nemzeti vagyon. Állatainak megóvása, elhullás elleni biztosításuk nemcsak a gazdának, hanem a nemzetnek is legfőbb érdeke.

REGŐS CSERKÉSZEK A MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN. A **MOT** jelentő: Az úgynevezett regős munkával a magyar cserkészmozgalom egy új nemzeti szolgálata van kialakulóban. A mozgalom céljai közt szerepel népszerűsíteni és kiterjeszteni a népi műveltség értékeit. A cserkész szövetség március 20-án regős-estet tart a Magyar Művelődés Házában, március 15-én vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó tiszteletére az Operaházban előadást rendez.

A vas- és fémipari szakosztály felkéri tagjait, hogy aki a Szent László-héttel egybekötött kiállításon részt venni kíván, szíveskedjensürgősen jelentkezni a szakosztálynál.

Mauthner-Mag
 Mindig megbízható

A március 15-iki nemzeti ünnepet a Baross Szövetség Nagyvárad és Vidéke Szervezete is méltó keretek között fogja megünnepelni folyó hó 14-én szombaton este fél 7 órai kezdettel a Rákóczi-ut 12. szám alatti helyiségében. Az ünnepi beszédet Díszeghy László gimnáziumi tanár tartja, azonkívül a műsorban szerepelnek még Lakatos Ferencné, Kraicsik Mária és Adorján József. Kérjük a Baross-tagokat, hogy családjaikkal együtt az ünnepeségen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Idegen vendégeket is szívesen látunk.

* Szülők figyelmébe! Régi gondja a nagyváradj keresztény szülőknek, hogy gyermeke részére finom ízléssel összeállított lelkiismeretes munkával elkészített gyermekruhákat hol varrasson. — Ha ezen gondtól meg akar szabadulni, úgy bizalommal keresse fel **Dr. Török Andorné most megnyitott gyermek ruha szalonját**, Szent János-u. 3. l. em., ahol a legkényesebb ízlésű, tetőzetős összeállítású gyermek ruhák készülnek.

Megnyit! Polgár József
 könyv-, papír- és írószerezőlete
 Szaniszló-utca 1. Apolló-palota

Korona Filmszínházban
 Budapesttel eovideben a legnagyobb sikerű leucibb magyar film
BEHAJTANI TILOS!
 Simer E., Vaszary Kiss M., Bilicsy, Latabár, a 2 Pethe, Mihályffy, Rajnay

Házasság. Dr. Tekulics Jenő al-
 lami kórházi orvos és szatnai Ke-
 néz Olga, ezalantai Kenéz Sándor ny.
 főszolgabíró leánya házasságot kötöt-
 tek.

Március 16-án, hétfőn országos vásár
MÜLLER TESTVÉREK vegyészeti
 gyár r. t. f. a. nagyvárad cég 1942.
 március 23-ának d. e. 12 órájára f. hó
 7-ére hirdetett rendkívüli közgyűlése
 Nagyváradon Rimler Károly-utca 17.
 szám alatt lesz megtartva.

Mauthner-Mag
 Mindig megbízható

**Sikerés ellenőrzés a zúgárások kö-
 zött.** Dr. Varga László városi köz-
 tanácsnok rendelete a vásárfelügye-
 lő és árfelügyelő közegekkel és a
 rendőrséggel karöltve folyó hó 13-án,
 pénteken a nagyállomáson és a pia-
 cot körülvevő utvonalakon igen ered-
 ményes ellenőrzést tartottak. Az ellen-
 őrzés alkalmával több ezer tojás, bá-
 romfi és több csak a zúgforgalomban
 vásárolható közszükségleti cikket ir-
 nyítottak a piac területére. Ezen ellen-
 őrzésen több ipar nélküli dolgozó zu-
 kereskedő és árus ellen indult meg a
 legszigorúbb eljárás. A közellátási mi-
 niszter rendelete folytán ezen ellen-
 őrzések a közeljövőben mind gyakrab-
 ban fognak előfordulni, a vásárló kö-
 zönség kötelessége, hogy a hatóságok
 ezirányú tevékenységét legmesszebb-
 menően támogassa. Itt említjük meg,
 hogy a tavaszi országos vásár Nagy-
 várad területén folyó hó 16-án lesz
 megtartva.

Március 16-án, hétfőn országos vásár

Férfiruhákat használ-
 takat, legjobb áron
 vehet, eladhat **MOLNAR** használtruha üzletében
 Bémer-tér 1 (udvarban).
 Hívasra házhöz jövők.

Március 31-ig le kell szerződteni a mezőgazdasági munkásokat

Nagyvárad thj. város közigazgatási
 ügyosztálya az alábbi hirdetményt
 közli: Felhívom a mezőgazdasági
 munkaadókat, hogy a saját érdekük-
 ben az 1942. évi mezőgazdasági
 munkákra előre szerződtesék le a
 munkásokat, mert azok a mezőgazda-
 sági munkások, akik 1942 március

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ. „City”
 Kereskedelmi r. t. 1942. március 23-án,
 d. n. 5 órakor Nagyváradon, Csengeri-
 utca 1. szám alatt megtartandó rendes
 évi közgyűlésére a részvényesek meghí-
 vatnak. A közgyűlésen résztvenni szán-
 dóközök részvényeiket a le nem járt
 ézelvényekkel együtt 5 nappal a köz-
 gyűlés előtt a társaság pénztáránál le-
 tenni tartoznak. Táragsorozat. 1. Az
 igazgatóság és felügyelőbizottság jelen-
 tése és az 1941. évi mérleg megállapí-
 tása. 2. Az 1941. évi nyereség felosz-
 tása tárgyában való határozathozatal. 3.
 Az alaptőkének részvényvisszavásárlás
 útján való leszállítása és ezzel kapoco-
 latban az alapszabályok 5. §-ának mó-
 dosítása. Határozathozatal a lei névérté-
 kű részvényeknek pengő névértékű
 részvényekre kicserélése tárgyában. 4.
 Az alapszabályok 23. §-ának módosítása.
 5. Igazgatóság és felügyelőbizottság tag-
 jainak megválasztása. 6. Fizetések meg-
 állapítása tárgyában való határozatho-
 zatal. A felügyelőbizottság által meg-
 vizsgált és a közgyűlés elé terjesztett
 mérleg a következő: Vagyon: Készpénz
 P. 34.650.10; Árukészlet P. 208.696.94;
 Adósk P. 147.949.92; Berendezés P.
 1912.96; Erdélyi nyeresémműködtény P.
 2500.—; Román Hadfelsz. kölcsön P.
 1.—; Letét P. 63.60; Átmenő tételek P.
 44.37; Összesen P. 395.823.89. Teher:
 Részvénytőke P. 266.666.66; Tartók-
 alap P. 24.252.25; Szabad tartalék P.
 20.733.34; Kétes köv. tart. P. 15.831.40;
 Értékkülönbözeti tart. P. 33.612.34; Hi-
 telezők P. 27.562.13; Nyereség P.
 7.60.77; Összesen P. 395.823.89.

Voit 4-es honvédek március 17-én
 este 19 órakor fontos megbeszélést tar-
 tanak, melyre azon bajtársait is
 meghívja a vezetőség, akik névről szó-
 ló meghívót nem kaptak, mert még
 nem jelentették be lakáscímüket. Uj-
 lag kérünk minden voit 4-est, hogy
 adja be címét a közefelő zászlóünnep-
 ségre való tekintettel.

Jelentkezzenek a mezőgazdasági munkások

Nagyvárad thj. város közigazgatási
 ügyosztálya 8954—1942. szám alatt a
 következő hirdetményt adta ki: Fel-

hívom az összes mezőgazdasági mu-
 kásokat, akik 1942 március 15-ig nem
 kötöttek munkavállalási szerződést,
 hogy legkésőbb 1942 március 31-ig a
 munkaadókat hivatálnál (Város-
 háza III., em. 23.) büntetés terhe mel-
 lett jelentkezzenek. Nagyvárad, 1942.
 március 7. Dr. Varga László s. k., ta-
 nácsnok.

Az új 48-ik
magyar királyi osztálysorsjáték
 játéktérve páratlan esélyeket nyújt,
 mert egy sorsjeggye szerencsés
 esetben nyerhető:
700.000
 pengő.
 Jutalom:
400.000 P.
 Főnyeremények:
300.000 P.
 100.000 P., 70.000 P., 60.000 P.
 2 x 50.000 P., 2 x 40.000 P.
 továbbá
 30.000 P., 16 á 20.000 P.
 27 á 10.000 P stb. stb.
 Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos
 ára:

Nyalcad	Negved	Fél	Egész
3.50 P	7 P	14 P	28 P

 Sorsjegy az összes föeljárasi-
 tóknál kapható!
 Minden számnak egyenlő esélye
 van!

**Magyar-német művészcsere hangver-
 seny.** Grete Lorweg német zongoramű-
 vész és Franz Schmidt német he-
 gedűművész folyó évi március hó
 18-án este fél 9 órai kezdettel a Refor-
 mátus Kulturház előadótermében
 hangversenyt tartanak. Jegyek 1 P 50,
 és 1 P-ös árban a városi népművelési
 titkári hivatalban válthatók. Városunk
 keresztény társadalmának ez a hang-
 verseny nemcsak zenei műveltetet
 nyújt, hanem hazafias érzésének kül-
 ső nyilvánítására is ad alkalmat. Vi-
 szonozhatja azt a meleg fogadtatást és
 megbecsülést, amelyben magyar mű-
 vészeink Németországban részesülnek.
 A két nemzet együttérzésének és
 együttműködésének fényes bizonyíté-
 ka, hogy magyar eszeművészeink és
 művészi együttesünk minden alkalom-
 mal zsúfolt termekben szerepelnek Né-
 metországban. Ez a kultuszminiszte-
 rium által is támogatott hangverseny
 városunk részére kitüntetést jelent.
 — Hiszünk, hogy német vendégművé-
 szeink is zsúfolt teremben fognak
 hangversenyezni.

Mauthner-Mag
 Mindig megbízható

* **Rekamiek, fotelek állandó rektára**
 Mansberger kárpitosnál, Rimánóczy-u
 5 szám.

**Tűz Bukarest északi pályaudva-
 rán.** Bukarestből jelentik: A **Cu-
 Bukarestből jelentik:** (NTI) A **Cu-
 rentul** jelentése szerint Bukarest ész-
 ki pályaudvarával szemben lévő ál-
 lamvasuti igazgatósági épület egyik
 várótermében tűz keletkezett. Mint-
 egy százan szenvedtek könnyebb és
 súlyosabb sérüléseket. (MTI.)

**Ekszerek, arany, ezüst és
 brilláns tárgyak vétele és el-
 adása, szakszerű javítása**
Acs Tibornál
 Széchenyi-tér 6. Aranyat a legma-
 gasabb napi áron veszek.

Vasárnapi levél

Édes Honkám!

Olvastad hát a felhívást, hogy kis kertünkbe az idén virág helyett zöldségféléket vessünk és kérdezed, hogy miért kell száműznünk életünkéből a szépet csak azért, mert háború van. Szinte lázadónak betűid s megéreztem belőlük lelked háborgását, hogy milyen kegyetlen, céltalan és esztétikailag is mily szörnyű dolognak tartod, hogy pompázó virágaid helyén majd nagy zöld káposztafélék és kővér karalábék terpeszkedjenek. S ahol tavaly muskátli mosolygott póré hagyma éltelenkedjék.

Belátom, az örök szépet áhító asszonylélek lázadzik benned, mely maga körül mindig csak szépet szeretne látni. De az asszony lelkében a szép után való sóvárgás mellett ott szunnyad az áldozathozás nemes érzése is. És ma a munka és az áldozathozatal idejét éljük. Ma nem a selyem pongyolában heverő asszony a női ideál, hanem a napbanéző, dolgozni tudó és akárcsak asszony az, akire bizalommal tekint fel a férfi.

Az eljövendő szebb világért ma mindenki adni, mindenki áldozni akar. Az a parányi föld is, amely csupán egy virágcserepet tölt meg, teremni akar, az a bokr bab is, mely egy márknyi földből sarjad ki, az is erőt, egészséget, életet akar adni, vitamint, rózsapirosítást egy sápadt gyermekarcnak, vagy erőt a munkáskarnak.

És meglátod, Honkám, hogy megdobban majd a szíved a föld szagától, mikor kertedben fészket kaparsz a krumplicnak s elveted szép sorjában a borsót. Milyen boldogan köszöntöd az első zöld levélkét, amely feléd integet a petrezselymes ágyból. Mennyi szépséggel tölti el lelkedet a bab pillangós virága s mily sok örömet okoz, ha a jószagú eső után gömbölyödni kezd a karalábék lépe.

Kis kerted, mely tavaly csak szépséget adott, az idén melléd áll segítő társnak: hasznos hajt, dolgozik veled együtt a szebb, boldogabb holnapért. És az áldott magyar napfényben mosolygó díszveteményes ágyak között is megtalálod az elveszett szépséget: a teremtés, a családért, a közért való munka szépségét.

Ma nem szabad egy arasznyi földnek sem parlagon heverni, ma nem szabad egyetlen munkabíró kéznek sem tétlenül pihenni. Magot kell vetni a földbe és a lélekbe egyaránt, jó magot, hogy teremjen és gyümölcsöt hozzon. S ha az az a pár kosár krumplival, babbal s egyéb veteményzel, ami földcséknken termett, csak annyit könnyítünk a közellátás nehézségein, hogy a magunk ellátását biztosítjuk, ahelyett, hogy tehetetlenül várniuk eltartásunkat a nemzet-től, úgy érezhetjük, mintha görnyedő édesanyjánk válláról vettük volna le a terhet.

Ne sajnáld hát illatos virágaidat, Honkám, hanem megértve az idők szavát, segíts, — hogy az Isten is megsegitzen!

Akosfyne Eötvös Irén.

Egy parányi acélszerszám

A tűről akarok pár szót szólni. Arról a parányi szerszámról amely ott villogott hajdan a szorgos női kézben s amire talán sohasem volt nagyobb, égetőbb szükség, mint a mostani háborús világban. Az első primitív csonttűtől kezdve, amivel az ősember akasztotta össze az állatbőröket, a drága aranyhímét varró tűig mindig áldást jelentett ez a kis szerszám. Áldást, mert az öltés, am.t vele tettek, vagy darabból egészet alkottak vagy szépséget adott vagy már pusztulásnak indult javakat tett ismét használhatóvá.

Felmérhetetlen szolgálatot tett mindenkor, akár főúri asszony kezében csillogott, akár a nép egyszerű gyermeke dolgozott vele. Csak nézzünk a múltba.

A régi magyar nagyasszonyoknak az unalomra nem igen maradt idejük. Az udvarházak bolthajtásos szobáiban napestig folyt a munka a nemes lányokkal szolgálólányokkal együtt ezernyi elfoglaltságuk akadt. Tavasszal, nyáron a kerit adott dolgot, fergetes téli időkben pedig csipkét vertek, fon- tak, varrtak, himezték a gyöngye mécsvilágnál. Még a legmagasabb rangú asszonyok is szívesen bibelődtek a tűvel. Balassa Zsigmondné írja például 1551-ben az akkori nádorispánjának: „Örömmel fonnék, varrnék ott a Zala bora mellett, kegyelmetek közt!”.

És a sok parányi villogó tű csodákat művelt. Képzelt a sok fátynkö- tény, selyemmel varrott ocatörölő, aranyhimes patyolat ingváll, rózsás hímekkel és ezer mesterkével varrott lepedő. S mindezeket olyan izléssel, oly mesteri módon készítették a kastélyok nemes asszonyai, hogy híruk messze földre elszállt. A XVII. században már a csehországi főrendű asszonyok is magyar lányokat kérnek, hogy megtanulják tőlük a forgatott rece, az uri himzés s egyéb „magyar kézimunkák” készítését. A keleti és nyugati izlés és művészet abban az időben nálunk párosult s tőlünk indult tovább nyugat felé.

Nagyarányaink idejében is nagy be-

csülete volt a tűnek. A menyasszonyi ládák drága kincseit az ő szorgos kezük varrogatta össze s nem egyszer éjfélig öltögetett egy-egy anyai kéz, míg a hűvös vásznakból elkészült a „jegyeruha”, ahogy jó magyar szóval a ke- lengyét nevezték.

Anyáink szobájában már varrógép zakatolt. Mindig kevesebb és kevesebb asszony kezében villogott a tű, míg korunkban megmosolygott jószág lett belőle. Békeéveinkben a gyárak erdeje megszámlálhatatlan sokaságban ontotta az árút, színes tömegcikkeltől reszkadtak a boltok polcai s ha elszakadt belőlük egy darab, elvást, szétmállott a műselyem anyag, pókháló harisnya, ugyan ki varrta meg? Minek? Kár az időért — mondták — hiszen olcsó pénzen másikat lehet venni. A változott életformák, a rohanó élet, a „120-as tempó” kiütötte a nő kezéből a tűt.

Aztán egyszer csak vihar támadt Európában s a tengeren túl. Hajók süllyedtek, gyárakat égetett porrá a ledobott bomba, fogyott a nyersanyag, a meglévő készletet hadi célokra foglalták le s a háztartásban elrongyolódott egyszerű kis törölrühát nem lehetett ujjal pótolni többet. Az ágynemű, az talnemű szájai is elpattantak, megbolyhosodtak, rojtosodni kezdtek s a háziasszony megint előkereste az elfelejtett, megmosolygott kis szerszámot, a tűt, hogy harcoljon e pár centis kis acéldarabbal, s megtartsa, megörizze, megvédi vele a háztartás pótlhatatlan kincseit, a pusztulásnak induló anyagot, az egyéni javakat s általában a nemzeti vagyont és ámentse mindezt a jobb időkre, mikor újra ki- sűt a nap.

S milyen boldogság most vele ujjászöni az elvást holmit, megfoltolni a férj kabátját, a gyermek ruháit, az elszakadt harisnyát és nem egyszer az élet hajszájában már-már szakadásnak indult házasetet... mert az anya, a feleség, a szerető szívű asszony kezében villogó tűt azt is össze tudja varrni.

UZONI KLÁRA.

Pár szó a divatról

A hóvirággal s kököresinnel együtt kinyíltak a divatszalonok ajtai is s egymást érik a divatbemutatók Pesten. Szébbnél-szebb ruhák vonulnak fel az ámuló közönség előtt s dobogtatják meg a női szíveket.

Egyszerűség és izlés, ezek az új divat szempontjai és főleg — tekintettel a háborús viszonyokra — a célszerűség. És még egy csodálatos dolog jellemzi a divatot, az, hogy minden divat lesz az idén. A földetseprő szoknya épügy, mint a térdigérő s a malomkeréknyi kalap nem kevésbé, mint az öklömnyi kis fátyolos kalapcsodák.

Divatos a pettyes, a kockás, a csíkos kelme s divat a ráncolás a baranzos ali-

a berakás s az egyenes szabás.

A kosztümöket az egyszerű, finom vonalak jellemzik. Egyenes alj, férfias kabát vágott derékvonallal s alá hóféhér pikéblúz.

A tavaszi köpenyek frontján az idén is a bő hátú vagy az erősen ráncolt a kedvelt.

A délutáni és estélyi ruhák anyaga igen változatos, de ismét a legdivat- sabb lesz a pettyes holmi s a virágos emprimé uralma a nyáron is megdönt- hetetlennek látszik. Nappalra apró tarka virágok, estére nagy, hatalmas elszórt virágcsokrok pompáznak a kelmén.

Igen kedvelik és hordják sötét ru- hákra a niki és áttört batizt pallérokat

is. Fiatalosak, szépek és otthon is köny- nyen és olcsón kiállíthatók.

Nagyjából ezek az eljövendő divat újdonságai s hogy asszonyaink hordani is tudják, nem kell hozzá egyéb, csak pénz s az, hogy valóban eljőjön a vár- va-várt tavasz.

A háziasszony

TOMPA FERENCNÉ RECEPTEI:

Tárkonyos leves. Mikor főtt turós- tésztát készítünk, azt a vizet, amiben a tészta főtt, ne öntsük ki, hanem vegyünk el belőle annyit, hogy kellő mennyiségű levest kapjunk. Ha mó- dunkban van, vágjunk bele személyn- kint két-három füstöltkolbász karikát s főzzünk bele apróra felvágott tár- konyt, amit összelet ecetbe, vagy sűba eltettünk. Főzzük fel jól vele, majd egy tojás sárgájából két evőkanál tej- fellel habarást készítünk és a fővő le- veshez adjuk. Szózni nem igen kell, mert a tészta befőzése előtt a víz úgy- is sós volt. Borkóvel, ecettel, vagy cit- romlével savanyíthatjuk. Tárkonyt le- het Meintől konzervben is venni, ha nem gondoskodtunk volna öszsel.

Borsos májpörkölt. Csak borjúmájból finom. A májat hártványtól megtaka- ritjuk s falatokra vágjuk. Forró zsir- ban három-négy fej hagymát meg- fonnyasztunk s mikor már elég puha, megborsozzuk s hozzá adjuk a májat. Zsírjára sütjük, de nem öntünk hozzá vizet s a májat is csak hirtelen mos- suk le vízzel és csak fálaláskor sózzuk meg, hogy puha maradjon. Mikor jól zsírjára sült, édes, nemes szegedi pap- rikát teszünk bele s ettől szép színt kap. Fél kilogramm borjúmáj négy szem- lények elég.

Olajos pogácsa. Egy vizespohár lan- gyos tejebe két deka élesztőt kelesz- tünk. Hozzáadunk egy fél kilogramm borsópohár édes tejfelt, két tojás sár- gáját, három-négy kanál porcukrot s kevés sót. Jól kidolgozzuk, háromszor hajtogatjuk, közben egy-egy negyed- óráig pihentetve, mint írósvajas tész- tát. Kinyújtjuk és tetezés szerinti po- gácsákra szaggatva közepes tűznel megsütjük.

Ujabb kétórás légiriadó volt Párizsban

Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI je- lenti: Párizsban pénteken este 10 óra- kor megszólaltak a szirénák. A riadó éjfélkor ért véget.

Vichyből jelentik: (MTI) A leg- utóbbi angol támadások, különösen Északnyugat-Franciaország egyik meg- nem nevezett fontos városának bom- bázása megerősíti azt a felfogást, hogy Franciaország nem tűrheti a végleteleg a francia emberélet és ipari vállalatok angol pusztítását. Több párizsi lap azt javasolja, hogy túszoikat kell szedni az angolok köré- ből és a túszoikat azokon az iparvidé- keken kell elhelyezni, amelyeket bom- báztak, vagy valószínűleg bombázni fognak. A kormánynak mindenesetre fell kell adni várakozó álláspontját.

Párizsból jelentik: (OFI) Párizs összebombázott külvárosiban éjjel- nappal folyik a romok eltakarítása. Csütörtökön százezer frankot gyűjtöt- tek össze az áldozatok részére. (MTI)

„Protestáns könyv“

Gondolatok az Országos Protestáns Napok előadásairól

A világháború utáni összeomlás után sokaknak lett állandó víziója az az aranyos „szivárványhíd“, amelyet Prohászka álmódott Pannonhalmra és Debrecen közé. Sokan vallják ma már, hogy érdemes, sőt kell tovább-érlelni ezt a gondolatot, mely az utóbbi évtizedekben kétségtelenül előnyösen fejlődött nemcsak nálunk, hanem más országokban is.

Legutóbb az *Egyedül Vagyunk* közzétett feltűnő tartalmú cikket lipcsei levelezője tollából a németországi katolikus és protestáns egyházak közötti érdekes közeledési kísérletekről. A cikkből elég megemlítenünk a levont következtetést: „Az a tény, hogy ma Németországban a római katolicizmus és a protestantizmus egymás felé tett megnyilatkozásai, bár az elválasztópontok elhallgatása nélkül, de a kölcsönös megbecsülés jegyében és annak kiemelésével történtek, ami mindkettőben közös biztosítéka annak, hogy a további megnyilatkozások nem fognak sem zavart, sem eltávolodást okozni, hanem újra és újra tisztázódáshoz és közeledéshez vezetnek.“ Még jól emlékszünk arra az eszmecsereire is, amelyet *Banha Béla* és *Ravasz László* folytatott a „szivárványhíd“ kérdéséről.

Nem akarunk azonban ezzel a kérdéssel érdemben foglalkozni, sem megállapításokat tenni. Csak arra kívánunk rámutatni, hogy a „szivárványhíd“ lassan, a napi megfigyelés számára talán észrevétlenül valósul, alapjai az egyre jobban mélyülő lelkesítés szilárd talaján megépülnek. Ezt juttatja eszünkbe és mondatja ki velünk az az alkalom, hogy az elmúlt októberben immár harmadikban megrendezett Országos Protestáns Napok előadása könyv formájában megjelent. Nyilvánvaló, hogy vallásos és szellemi reprezentatív megnyilatkozások első sorban önmagunk belső tartalma, élete felé fordulnak s a másoktól elválasztó vonalak csak mellékesen, inkább a felszínen jönnek szóba, de éppen ez mutat biztos jeleket a gondolkodó számára arra vonatkozólag, hogy közeledünk az igazsághoz, amely a legnagyobb elmélyülésben egy és egységesítő.

Az az anyag, amelyet a Protestáns Könyv gondolkodó olvasó elé tár, az őszinte elmélyülési vágy jegyét hordozza magán. Az előadások során a lelkész, a közgazdász, a jogász, az orvos, a tanár, az újságíró kezébe veszi a Bibliát és elmondja Róla, hogy milyen szerepet tölt be, illetve kellene betöltenie a hivatástudat légkörében élő keresztény ember életében.

A közgazdász ezt mondja: „... igenis követelnünk kell azt, elő kell készítenünk, nevelnünk rá az embereket, hogy a közgazdasági életben, amely-lyel kapcsolatos az embernek minden-napi élete, ott legyen a Biblia, nem-csak az előlülők, hanem a közepén me-netelőknek is; nemcsak a munká-dónál, hanem a munkásnál is, nem-csak egyes társadalmi osztályok ke-zében, hanem az egész nemzet ke-zében; mert ha a közgazdasági életben Krisztus lesz az Ur azáltal, hogy a

Biblia ott lesz mindazok kezében, akiktől függ a társadalmi béke, nyugalom, rend, boldogulás, megélhetés s fejlődés, akkor egész bizonyos, hogy elkövetkezik a társadalom megjavítása...“

A jogász előadása bevezetésében ezt mondja: „... Nekünk, magyar protestánsoknak nincsen Manrézánk, lelki elcsendesedést szolgáló külön intézményünk. Milyen jó tehát, ha az ilyen nagy seregszemlék keretében, mint aminőnek az évről-évre megtartott Protestáns Napok, helyet találunk, sőt központi helyet, az olyan alkalmak, melyek a belső elcsendesedést szolgálva, lelkünk üdvösségét munkálják...“

Az orvos így szólal meg: „... Ha a Biblia ott lesz az orvos kezében, akkor idővel ott lesz az orvos szívében is és pedig a szívében is a trónuson. Mert nem elég, ha a biblia mindig csak a kézben van. Éppen ezekben a napokban láttuk, hogy egy távol nyugati ország államfője, ahol a bibliát különösen sokat lobogtatják kezükben, hogyan akarja csalással és hamisítással a rábizott országot háboruba sodorni (1941 októberében hangzott el ez az előadás! Szerk.) Képmutató az, aki a bibliát nem engedi a kezéből a szívébe jutni.

Ha majd a biblia ott lesz az orvos kezében, akkor az orvos is ott lesz a biblia kezében, ott lesz a testtel lett Ige, Jézus Krisztus kezében.

Az orvos lehet átok, a nemi szenvedélyek és egyéb szenvedélyek fel-szabadítója, lehet egész vidékek mag-zatgyilkosa; istentagadása és gúnyol-ódó cinizmusa lehet sokak testi, lelki, szellemi megrontója.

De lehet az orvos ezrek és tizezrek áldása, tiszta életre vezérlője, a nemzet oltalmazója és gyarapítója, Jézus Krisztus hű bizonyágtevője, az embereknél Jézus Krisztuson keresztül Istenhez vezetője...“

Az újságíró is elmondja a magáét emygen: „... Iróink és újságíróink a Bibliában találják meg azt a mértéket, amellyel kegyetlen világunk sőt-téségének bűneit, nyomorúságait és szenvedéseit meg tudják mérni. Ez az isteni mérték könnyíti meg nehéz és felelősségteljes munkáját... Iró és újságíró ezzel a mértékkel a kezében vesz részt abban az örök harcban, amelyben Isten irgalmasságából — végül is sohasem a hűn, hanem mindig az erény, sohasem a hazugság, hanem mindig az igazság, sohasem a rossz, hanem mindig a jó diadalmas-kodik...“

Mit mondjunk ezekre a megnyilatkozásokra? Egyelőre csak annyit és ez mindennél többet mond, hogy ilyen megnyilatkozások az Országos Katolikus Nagygyűléseken is elhang-zanak. Nem kell ahhoz sem derűlátás sem különleges beállítottság, hogy ebben önmagában és kihatásaiban is ör-vendetes jelenséget lássunk. Kár lenne elhallgatni, hogy a megnyilatkozások között polemikus természetűek is vannak. Ez természetes. Azt azonban meg kell ismételnünk, hogy a legmé-

lyebb, legalaposabb előadások a protestantizmus belső problémáival foglalkoznak, ezeknek is befelé forduló vonatkozásaival. De még a polemikus vonatkozásokban sincs olcsó mellvertetés, vagy frázis. Csak azt halljuk és azt olvassuk, amit a dolgok mai állásánál a két tábor jóhiszemű meggyő-ződésében egymásról tud. tart és el-mond.

Épül, valósul tehát az a „szivárványhíd“, amelynek gyönyörűsége egy esoda-íve az igazság lesz s ez az igazság mindig közelebb jön. Sokan imádkoznak, fohászokodnak, vágyakoznak ez után. S a hívő ember tudja, hogy a történések, az emberfeletti fordulatok éppen úgy, mint az egyesek életének kis porszem-eseményei Isten ölében érnek valósággá. Nem hiábavaló tehát egy kézmozdulat, egy őszinte gondolat sem, amely érte történik.

A történelem amúgy is közös front-

Szekeres Mátyás

déligyümölcs kereskedő

nagyban és kicsinybeni eladás

Torna-utca 2. szám sarok.

ra állította a két tábort. Közös feladatok, közös nehézségek várnak megoldásra. Lehetetlen, hogy az elmélyülés, az igaz törekvés előtt fel ne ragyogjon egyszer az egy igazság fénye. „Veritas liberabit vos“ — az igazság megszabadít titeket, hangzik az Evangélium biztatása. Amikor a Protestáns Könyv megjelenéséről hírt adunk, a benne foglaltakhoz e biztatás jegyében fűzzük reményeinket.

Polyák István.

Megkezdte a város a 4. számú állami út építésével kapcsolatos kisajátítások tárgyalását

Nagyvárad thj. város polgármestere 12469—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának az 1942. évi február hó 26. napján tartott közgyűlésén 29. kgy.—10061—1942. sz. a. hozott határozatában kifejezésre juttatott kérelmére, a vonatkozó kisajátítási összeírásban és tervrajzban feltüntetett, a 4. számú állami út nagyvárad-i átkelési szakasza létesítéséhez szükséges ingatlanoknak és ingatlanrészeknek Nagyvárad thj. város közönsége részére megszervezéséről a m. kir. iparügyi miniszterium 15.008—XV. 1942. számú rendeletével az 1947. évi VI. t. c. 12. paragrafusa első bekezdése a. c. pontjai, a 13. paragrafus első bekezdése és a 15. paragrafus értelmében, a hivatkozott törvény 16. paragrafusa alapján a 29. kgy.—10061—1942. sz. határozat jogerőre emelkedésétől feltételezeten a kisajátítási jogot engedélyezte és az 1881. évi XLI. t. c. 32. paragrafusának 2. bekezdésében megjelölt feltételek egyikének, vagy másikának előállítása esetére a kisajátítási eljárást az előbb megjelölt ingatlanokra és ingatlanrészekre elrendelte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága az 1929. évi XXX. t. c. 58. paragrafusa, illetőleg a 7890—1930. M. E. sz. rendelet 5. paragrafusa értelmében az 1881.

évi XLI. t. c. 38. paragrafusában körvonalazott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlése céljából dr. Soós István polgármestert, vagy helyettesét, dr. Thury László tiszti főügyészt, Oláh Béla az államépítésügyi hivatal főnökét és dr. Imrik László I. o. aljegyzőt kiküldte, a tárgyalás határnapjául az 1942. évi március hó 30. és következő napjainak délelőtti 9 óráját kitűzte, helyül pedig a városháza bizottsági termét jelölte ki.

A kisajátítandó ingatlanokra vonatkozó tervrajz és kisajátítási összeírás az 1942. évi március hó 15-től 30-ig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (I. em. 24.) közszemlére van kitéve.

Erről az érdeketeket azon figyelmeztetéssel értesitem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása azzal a jogi következménnyel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és nem nyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen. Nagyvárad, 1942. március 13. Dr. Soós István s. k., polgármester.

Lovasok és lovak világa Nagyváradon

Az a filmsorozat, mely Budapestén a Forum filmszínházban aratot ki-robbanó sikert, egyetlen napon: március 18-án kerül, minden más város megelőzve, a Korona mozgóban vetítésre. A budapesti bemutató a Kormányzó Ur, Albrecht főherceg, Bartha Károly, báró Bánffy Dániel miniszterek, Tasnády-Nagy András a képviselőház elnöke, a hadseregprancsnekok, tábornokok és sok más közéleti és tár-

sadalmi kiválóság jelenlétében folyt le. A filmet azóta is a Forum zsufolt házak mellett tartja vasárnapi műsorán és annál érdekesebb, hogy a nagyvárad-i társadalmi tényezők kívánságára egy napra Nagyváradon is színe fog kerülni. Jegyeket hétfőn délután 4 órától kezdve előre lehet váltani a Korona mozgóban a ritka érdekességű filmelőadásra.

Száraz, hámlós arcra

hasznaljon tulzsiros

Ste'la-krémet

Farkas István APOLLO DROGERIA és „CORSO“ illatszertár, Rákóczi-ut

SZÍNHÁZ

A kiewi járőr

Pénteken este Békésy László: „A kiewi járőr” című színművét mutatta be a Szigligeti színház együttese. A cselekmény a mostani háborúban játszódik le. A hangulatos zenei részt Szathmáry Endre karnagy készítette. Nagyon szép a második felvonásbeli Koltthay-Barsi énekedett. Nagy sikere volt dr. Kántor János elsőfelvonásbeli dalbetéeteinek.

A szereplők lelkes munkájukkal járultak hozzá a darab meleg sikeréhez. Koltthay Aranka és Barsy Béla remekbesikerült alakítása emelkedett ki. Sikere volt Dely Ferencnek, Moory Lucynak, Kozma Andornak, Solymosi Imrének, Sármasz Miklósnak, Telek Icának, Náday Pálnak, Márky Géának és Károlyi Pálnak.

A darab rendezésének érdeme Dely

Ferencé. A mutatós díszletek Utó Endre munkáját dicsérik. (Bys.)

Színházi iroda közleményei

Vasárnap este díszelőadás: **Legyen úgy, mint régen volt.**

— **A kiewi járőr.** A tegnapi bemutatón sikert aratott A kiewi járőr, színterkerül: szombaton este, vasárnap délután 4 órákor rendes helyarákkal, kedden, szerdán és csütörtökön este. A szerda esti díszelőadás tisztviselő bérletben megy. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

— **Március 15-én, vasárnap este díszelőadás:** **Legyen úgy, mint régen volt.** Előtte Himnusz és szavalt.

Uj kerékpárok **JAKAB** műszerésznél és javítások olcsón Kossuth-u. 5 Tel. 23-30

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁRCIUS 15.

Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene. 345 Hírek.
- 9.00 Református ifjúsági istentisztelet a Budapest-Vilma királynő-uti templomból. Igét hirdeti Szabó Imre esperes.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Szívós Donát bencés tanár mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdeti Zsaskaliczky Pál.
- 12.15 Március tisztelet napja a Hősök-terén. Bárdossy László szövege a magyar ifjúsághoz.
- 13.00 Operaházi zenekar.
- 13.45 Igéjelzés, hírek, vizállásjelentés
- 14.00 Ünnepi művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Báthly-Badies Gyula magyar nótákat énekel, kísérő Sári Elemér cigányzenekara.
- 16.40 Dr. Hankiss János előadása.
- 17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.20 Március idusa Ujvidéken.
- 18.10 A szabadságharc indulói és dalai
- 19.00 Honvéd-kivánsághangverseny.
- 19.45 Hírek.
- 21.40 Hírek, sporteredmények.
- 22.15 Magyar zenekari művek.
- 23.25 Pertis Pali cigányzenekara.

Budapest II.

- 10.35 Március 15-ét ünnepli a Magyar Hadiüzemi Munkásság.
- 11.15 Horváth Jancsi cigányzenekara.
- 12.15 Liszt-művek.
- 15.00 Magyar táncszámok.
- 16.15 Dr. Marék Antal felolvasása.
- 17.20 Budapesti Kamarazene.
- 18.00 Nagy Tibor előadása.
- 19.35 Hanglemezek.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 20.20 Tábori nyomdák és nyomdászok 1849-ben. Dr. Derzsényi Béla előadása.
- 20.35 Oláh Ernő cimbalomszámai.
- 20.55 Rozsnyai Kálmán előadása.
- 21.25 Rádiózenekar.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 16.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Egyveleg.
- 11.20 Bocskai Imre zongorázik.
- 11.40 Emlékezés Csiky Gergelyre. Irtavitéz Békey Béláné. Felolvasás.
- 12.10 Temesvári Rácz József cigányzenekara.
- 13.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szalonfőcs.

- 15.20 A kassai rádió műsorából.
- 16.15 Diákféltóra.
- 17.15 A filadelfiai zenekar.
- 17.35 Komjáthy Adár dr. előadása.
- 18.00 Beszkárt-zenekar.
- 18.45 Margit-legendák.
- 19.20 Lenkey Kornélia és Szalay László magyar nótákat énekel, kísérő Vidák József cigányzenekara.
- 19.55 A Petőfi Társaság emlékestje.
- 20.40 Mozart zongoraversenyei.
- 22.10 Szórakoztató zene.
- 22.40 Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel, a Rhythmus-jazzegyüttes játszik.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 18.20 Német nyelvtanítás.
- 18.50 Beszkárt-zenekar.
- 19.20 Domán Andrea dr. előadása a Szépművészeti Múzeumkiállításáról.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Lenkey Kornélia és Szalay László énekel, kísérő Vidák József.
- 20.40 Dr. Csapodnyai előadása.
- 21.10 Rádiózenekar.

KEDD, MÁRCIUS 17.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Karłowicz: Litván rapszódia
- 11.40 Divattudósítás. Felolvasás.
- 12.10 Országos Postázenekar.
- 13.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sthymmel Miklós tánczenekara.
- 15.25 Mózesné Junker Klára énekel.
- 15.40 Japán történet. Árva Máté előadása.
- 15.50 Puky Margit zongorázik.
- 16.15 Gyermekekdelután.
- 17.15 Sárközi Gyula cigányzenekara.
- 17.40 Olti Vilmos dr. előadása.
- 18.05 Engesztelő ajándék. Versek.
- 18.35 Gustav Havemann hegedül.
- 19.20 Közvetítés Kolozsvárról.
- 19.50 Budapesti Polgári Dalkör.
- 20.05 Március. Hangjáték.
- 21.20 Légierők Fúvózenekara.
- 22.10 A Magyar Revü Tánczenekar.
- 22.40 Olasz dalok.
- 23.25 Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.15 Ruszin hallgatóinknak.
- 18.10 Mezőgazdasági felőre.
- 18.45 Olasz nyelvtanítás.
- 19.00 Rádiózenekar.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Budapesti Polgári Dalkör.
- 20.30 Maller Sándor dr. felolvasása.
- 20.50 Légierők Fúvózenekara.
- 21.10 Tatay Sándor elbeszélése.

APROHÍRDETÉSEK

Aprohirdetés szavanként 14 fillér, Allaskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Eladó kétszobás, komfortos és egy-egy szobás melléképülettel. Ár 16.000 pengő, másik 4x2 szobás, komfortos bérház. Több kisebb-nagyobb házak és telkek, szőlők, Szigligeti-u. 12. Tatayné. 144

Kétemeletes, nyolclakásos, adókedvezményes bérház eladó. Ára 140.000 pengő. Jelics, Hitler Adolf-utca 13. 138

Felix fürdőnél, Bihar szálloda mellett egy szép villatelek olcsón, sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 134

Több kisebb-nagyobb házak, régi bevezetett üzletház eladó. Rét-u. 6. sz. Tóth. 140

Fenyőcsemetek eladók 100—150 cm. magasságuk, szépen kifejlett példányok 3—5 pengőig. Felixfürdő kertészet. 130

Eladó egy 5-ös számú Glaser gyártmányú kötöző gép. Megtekinthető Csikszeredában a Ferrum vasöntődeben. 132

Jó karban levő gyermekágy eladó. Aulich Lajos-u. 14. 136

Gyimölcsfák, Körösvölgyi Korbucz János faiskolájában kaphatók. Felsőgörgőoldal 99. Lakás: Várady Zsigmond-u. 41. 141

Kombinátszekrény, diófából, kétszemélyes rekamier, asztal, szék eladók Liszt Ferenc-u. tizenkilenc. 142

Motorkerékpár, majdnem új, eladó. Luther-u. 21. 145

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

Márkás 3+1 lámpás hálózati rádiómat elcsereplém hasonló teleppel. Bém-u. 9. 147

Paplan vattát ócskát, használtat veszek. Platt, Szigligeti-u. 5.

Jó állapotban levő ebédli és futószőnyeg, valamint modern csillárt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek 96

Teljes magyar-latin Misszale vászonkötésben, vörösmetszéssel, valamint egész bőrkötésben, aranyfűzéssel kaphatók a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szlágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60, színes nyomással ára 2 pengő

Eladó jutányos áron erős vázú bicikli, rossz gumikkal. Halász-u. 14. 119

HUSVÉTI ajándékkul vásárolja meg Bangha-Ijjas: Keresztény egyháztörténet nyolckötetes munkáját. Megszerezhető: füzve és kötve a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 99

Eladó elköltözés miatt sürgősen 1 db egy ajtó jégszekrény, 1 db fürdőkád, 4 db boros hordó. Cím a kiadóban. 113

Jó állapotban levő női biciklit megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 95

Különféle

Elcsereplém nagyvárad kétszobás, összkomfortos olcsóbéru kertés lakásomat hasonló Budapestivel. Bővebbet 19—71. telefon. 143

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek a **MAGYAR LAPOK**-at!

Érzékeny, beteges szervezetű nőknek nagyon ajánljuk a Kováts Sándorné által feltalált és egyedül nála rendelhető „**univerzális fűzöt**” mely minden mást fölülmul mert nemcsak **támasztja a laza hasfalat** és **visszahelyezi a lesüllyedt szerveket** hanem igen **csinos alakot** és elegáns, **divatos testtartást** ad s a mai ruhákhoz **nélkülözhetetlen**. Olvasóink figyelmébe ajánljuk **KOVÁTS SANDORNÉ** specialistát (Nilgész-telep, Szent Gellért-u. 10.) aki megrendelőit **jól szolgálja ki**.

Rövid zongora bérbeadó. Érdeklődni tiz órától. Rét-utca 15. 131

Rendkívül érdekes könyvre hívjuk fel olvasóink figyelmét: Marjay Frigyes: **Keresztes hadjárat 1941. c. műve**. Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 121

Farkaskutya, kölyök találtatott. Atvehető Hitler-u. 31. 135

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cím a kiadóban. 993

Mosást, vasalást keresztény családnál 3 pengő napidíjért vállalok. Össztelep, Csatlós-u. 16. Flóreké. 129

Örömet akar szerezni? Adjon ajándékba könyvet! H. V. Morton: **Az Üdvözítő nyomában**. vászonkötésben, dús aranyozással. Zsíros S. J.: **Jézus élete**. Moirár S. J.: **Ragyogó csillagok a kínai éjben**. Martindales S. J.: **Gonzága Alajos, dr. Dér Akos** Életforrás. Maurice: **A rab**. Land Mária: **Titkok útján**. Balaskó Mária: **Országúton** című könyvek alkalmi áron eladók. Cím a kiadóban.

ALLÁST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást nyec

Irodai gyakorlati bíró keresztény nő, aki gépirni is tud, felvétetik. Cím a kiadóban. 137

Önállóan és izletesen főzni tudó férfi szakács felvételre jelentkeznet folyó hó 16-án 9—10 óra között a m. kir. Gábor Aron hcnvéd tüzérségi hadapródiskolában. 139

Asztalos tanuló fizetéssei vagy kszottal felvétetik. Ugyanott fürdőkád eladó. Dankó Pista-u. 4. 133

Helybeli iparvállalat keres vizsgázott kazánfűtőt azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 128

Helybeli iparvállalat keres elektromotor szerelésben gyakorlati bíró villanyszerelőt állandó alkalmazásra. Cím a kiadóban. 127

Elveszett

Szegény cseléd lány elvesztett egy nadrágot Szaniszló-u. 7.—Szachenyitér, Tisza Kálmán-tér—Szarovszky-446. utvonalon. Megtaláló jutalom ellenében adja be Szaniszló-u. 7. Benedékhez. 143

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő:

Dr. Paál Árpád

Felolvasó kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.